

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 11 - 17 iunie 2012 ● Nr. 434 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Nu am 48 de ani, dar am împlinit 82 de cărți. Forța mea vine de dincolo!

interviu cu traducătorul și scriitorul Christian Tămaș

● lumea noastră se sprijină pe principii, de fapt, și nu pe lucruri

paginile 8 - 9

EDITORIAL

În loc de noroc bun

Nu prea ne vine a ne grăbi să tragem linia la sfârșitul acestui an universitar. Mediul academic a fost măcinat ca de carii de reforme neduse până la capăt, de clasificări ce n-au mai însemnat nimic, de o lege a educației pe care toți s-au sinchisit s-o implementeze, dar nimeni nu a respectat-o. De la **Daniel Funeriu**, trecând prin **Corina Dumitrescu** și **Ioan Mang**, până la **Liviu Pop**, învățământul și-a batjocorit studenții și cadrele didactice cu niște standarde care au ridicat și au coborât succesiv mînea la fileul performanței într-un ritm năucitor. Mai mult, instituțiile de învățămînt au trecut și printr-un proces electoral, care a așezat și reasezat orgoliile acolo unde le era mai mult sau mai puțin locul.

Mediul academic nu a cîștigat nimic în acest an universitar. Doar și-a rătăcit credibilitatea, e pe cale de a-și pierde cele mai valoroase proiecte pe resurse umane finanțate din fonduri europene (celebrele și mult-rîvnitele **POSDRU**-uri), iar universitățile de-abia au aflat cîte locuri au la dispoziție pentru a școlariza studenții. Unul dintre singurele lucruri bune ar fi că finanțarea se va face pe granturi și nu pe student echivalent, ceea ce permite – teoretic – universităților să mai cearnă din repetenții pe care îi promovau de dragul păstrării rucsacului cu bani cu care au fost înmatriculați. Studenții, la rîndul lor, s-au ales cu un **Statut** care le gîdila pretențiile de a nu se arăta prea mult la școală, însă care, deocamdată, nu le servește la nimic.

Cercetarea este și ea pe butuci, accesul la bazele de date internaționale fiind tăiat pînă nu-se-știe cînd, fiindcă pentru actuala conducere a ministerului învățămîntului nu a fost o prioritate să semneze un nou parteneriat cu **Thompson-Reuters**. În continuare, se anunță însă și mai multă incertitudine amestecată cu o cădere în fals, derizoriu și absurd. Conducerea comisiei de etică ce era menită să se pronunțe în „cazul Mang” de plagiat a fost schimbată. Nu vrem să speculăm, însă ni-e a semn rău pentru ce va urma.

Dar pînă una, alta, nu avem de ce să nu aruncăm toci în aer, să ne bucurăm de înfrîngerea cu eminente din varii domenii care au primit titlul onorific de **Doctor Honoris Causa**, de invitați de vază care trec pragul univeristăților și de copiii care rup cordonul ombilical cu sistemul de învățămînt pentru a pași definitiv și irevocabil în lume. Abia atunci ne pălește nostalgia, grea și densă ca aburul unei după-amieze de vară. Generații sfîrșesc facultatea, mai încîntate sau mai dezamăgite, sub privirile dascălilor care îi mai petrec, încă o dată, cu privirea din pragul unei săli de ceremonii. Și sub zîmbetele largi din pozele de la marșul absolutului sau de la cursul festiv transpare acel regret că nu le-am putut oferi mai mult. Și că, în momentul în care își vor termina lucrările de licență de scris și lacrimile de emoție de șters de pe obraji, vor regreta că nu au fugit de aici la vreme. Însă atunci îi vom strînge încă o dată, simbolic, în brațe, sperînd în viitorul lor ca într-un miracol în care noi, cei blocați de o alegere pe viață în mediul universitar, cu greu ne mai putem încrede.

Laura PĂULEȚ

Alegerile care n-au cumpărat județul Iași pînă la capăt

● cu prilejul scrutinurilor locale de duminică, 10 iunie, reporterii „Opinie vechi” au luat la pas orașele și satele județului Iași, să vadă cum votează lumea ● din Ciurea, trecînd prin Ruginoasa, Târgu Frumos, Mircești, Podu Iloaiei, pînă în Hîrlău, Pașcani și Iași au înfîlnit oameni care își aleg conducătorii pe de rost, însă cu inima îndoită

paginile 10-11

„S-au săturat oamenii de minciuni la tavă de 20 de ani, pentru că văd că România numai în jos merge”

DOSAR

Retrospectiva anului universitar 2011-2012

Învățămîntul superior, la mila schimbărilor de regim

Anul universitar 2011-2012 a fost unul dintre cei mai dificili pentru învățămîntul superior din România. În lupta de a aplica o lege care mai trebuia șlefuită înainte să fie aruncată prin asumarea răspunderii Guvernului, evenimentele din amfiteatre, sărbătorile și alegerile nu au mai avut aceeași semnificație pe care ar fi avut-o într-un alt context. Unul în care ierarhizarea domeniilor de studii ar fi fost făcută de către aceleași autorități internaționale care au realizat și clasificarea universităților. Iar paradoxul acestui zbucium este faptul că, după atîta strădanie, cînd lucrurile păreau să se așeze și documentul să se termine de șlefuit, a picat Guvernul, iar noul ministru începe să cioplească din nou în legea din care, în curînd, n-o să mai rămînă nici trunchiul.

pagina 5

Actualitate

Se distribuie locurile pentru licență

● Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” poate primi la primul ciclu de studii 10.135 de studenți
● Politehnica va înmatricula 4.358 de persoane

pagina 3

Tabletă

Opinii cu tocă, bune de tipar

● absolvenții redacției „Opinia Veche” au învățat să crească într-o cameră mică
● însemnările cu pixul roșu însemnau că textul era scris în bengaleză, o limbă pe care o știu numai începătorii

pagina 6

Reportaj

Cei care și-au clădit casele pe drum

● nestatornici în spirit, piloții de avion și șoferii de tir au apucat pe cărări care nu le erau hărăzite

pagina 7

Dezbatere

Naționalismul, un moft electoral

● despre recente tensiuni dintre România și Ungaria au comentat jurnaliștii Gabriel Giurgiu, Rodica Culcer și Adrian Cochino

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Sfatul doctoranzilor se întrunește

Luni, 11 iunie, între 10.00 și 18.00, în **Sala Senatului**, vor avea loc alegerile pentru membrii **Consiliului Studiilor Universitare de Doctorat (CSUD)** de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** din **Iași (UAIC)**. Se vor stabili cinci din cei 11 candidați propuși de facultăți, participanții la vot fiind conducătorii de doctorat, titulari la **UAIC**, precum și cei asociați și titulari la alte instituții. De asemenea, alegerile pentru membrii din rândul studenților doctoranzi în **CSUD** ai universității vor avea loc la aceeași dată și interval orar. Astfel se vor alege câte doi membri din cei 13 propuși de către studenți la nivel de facultate. La sesiunea de vot pot candida toți doctoranzii, aceștia urmînd să reprezinte, conform legii educației, 25% din componența consiliului.

„Într-o universitate există o structură organizatorică care trebuie respectată și astfel nici acest consiliu nu va fi un stat în stat. Atunci cînd se vor alocă granturi în contract va fi un capitol distinct și acest consiliu va alocă fondurile conform legii educației. Alegerile se vor desfășura după metodologia existentă”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul **UAIC**.

Conform alineatului 3, **Articolul 207** din legea educației, **CSUD** este organismul care conduce **IOSUD**-urile (n.r. instituție organizatoare de studii unversitare de doctorat), prin intermediul directorului consiliului.

Andrei MIHAI

Fata pe bicicletă se întoarce

Pînă pe 15 august, cei care doresc să participe la ediția a III-a **Papergirl Iași**, pot trimite lucrări la proiectul ce are ca scop promovarea neconvențională a artei în stradă. Ca și în anii trecuți, acesta se împarte în trei etape: stringerea lucrărilor – cu singura condiție ca ele să fie trimise în variantă finală, printată. Apoi expoziția, unde lucrările pot fi privite dar nu și cumpărate. Iar în etapa finală, distribuția, băieți și fete pe biciclete se vor plimba pe stradă, împărțind în mod aleatoriu oamenilor înfilniți role a câte zece lucrări de diferite tipuri și mărimi.

„Lucrînd la conceptul afișului au apărut idei simpatice privind utilizarea motivelor folclorice în diverse moduri, pe logo, la ateliere și chiar la expoziție, și am zis să facem o tematică. Asta nu înseamnă că tema naționalistă este laitmotivul ediției, nu vrem să primim doar lucrări cu miorite, văi, munți sau alte elemene tradiționale”, a declarat **Elena Racu**, coordonatorul proiectului.

Cei care doresc să participe pot trimite lucrări de orice fel – fotografii, desene, picturi, benzi desenate, stenciluri, colaje, caricaturi – prin poștă la adresa **Cafeneaua Acaju**, str. Sf. Sava nr. 15, cod 700073, **Iași** sau le pot preda personal la **Cafeneaua Acaju**.

Ioan STOLERU

Liber la amfiteatre

Se distribuie locurile pentru licență

● Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” poate primi la studiu 10.135 de studenți

Dacă la începutul lunii, **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)** a eliberat cifrele de școlarizare pentru învățămîntul superior, săptămîna trecută, miercuri, 6 iunie, acesta a publicat pe siteul *edu.ro* un proiect de **Hotărîre de Guvern** prin care a stabilit numărul maxim de studenți pe care fiecare universitate îl poate înmatricula la ciclul de licență. Astfel, în cazul **Iașului, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** poate primi la studii 10.135 de studenți, cu mențiunea că mai sînt unele domenii de studii care încă nu au fost acreditate de către **Autoritatea Română de Asigurare a Calității în Învățămîntul Superior (ARACIS)**. În acest caz se află, spre exemplu, domeniul **Educația fizică și sport** la învățămînt fără frecvență.

Mai mult decît atît, **UAIC** a făcut publice și numărul de locuri pentru licență distribuite de la **MECTS** prin

Consiliul Național pentru Finantarea Învățămîntului Superior (CNFIS). Astfel, vor exista 3450 locuri, dintre care 35 pentru candidații romi, 30 pentru tineri de origine română din **Republica Moldova** care au diploma de **Bacalaureat** obținută în **România** și 209 de locuri pentru tinerii de origine română din **Republica Moldova** sau alte state învecinate și etnicii români cu domiciliul stabil în străinătate (dintre care trei beneficiază de bursă). „Doar cifra de școlizare pentru licență a fost partajată, nu și pentru master. E posibil ca întîrzierea anunțării cifrei de școlarizare pentru ciclul al II-lea de studii să se datoreze tocmai unor neclarități legate de acest masterat didactic. Universitatea noastră a primit cu 55 mai multe față de anul trecut. Noi avem de circa 14 ani același număr de locuri la buget”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul **UAIC**.

În ceea ce privește restul instituțiilor

Rătăcit la tine acasă

Pe parcursul anului universitar 2011 - 2012, au fost înmatriculați la universitățile de stat din **Iași** aproximativ 60.000 de studenți, la toate ciclurile de studiu: licență, masterat sau doctorat, atît la frecvență cit și la fără frecvență. Dintre aceștia, doar 15% sînt din municipiul **Iași**, restul provenind din orașele și județele înconjurătoare.

Ieșenii, în inferioritate în universități

● doar 15% dintre studenții instituțiilor de învățămînt superior sînt din Iași

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” este instituția de învățămînt superior din **Iași** cu cei mai mulți studenți înmatriculați la cursurile de zi, școlarizînd aproape aproape 31.000 de persoane. Dintre aceștia, 5.700 sînt din orașul **Iași**, 8.800 din județ și 22.000 din alte localități. Există însă și un număr de aproape 3.000 de studenți care nu și-au declarat domiciliul, conducerea universității insistînd și asupra faptului că datele furnizate de către studenții care se află în baza nici nu au fost verificate și că aceștia ar fi putut oferi și informații care să nu corespundă cu realitatea.

Pușini doctori la țară

Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din **Iași** are înmatriculați în jur de 8.200 de de stu-

Granturi mai multe, intrare mai lejeră

lor de învățămînt superior din **Iași, Universitatea de Arte „George Enescu”** poate înmatricula cel mult 576 de studenți și **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”**, 1350. **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** poate primi la studiu 4358 de studenți, cu excepția domeniului de **Inginerie civilă în limba franceză**, de la **Facultatea de Construcții și Instalații**, care are nevoie de expertiza **ARACIS** pentru a

stabili capacitatea maximă de școlarizare.

În final, **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”** poate înmatricula la licență 1995 de persoane. „Cifra de școlarizare bugetată este mai mare decît anul trecut și vom vedea cum putem să facem astfel încît să o și onorăm”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoe**, rectorul instituției.

Cătălin HOPULELE

denți, dintre care 1.800 străini. Din totalul de persoane înmatriculate la studii, aproape 61% provin din mediul urban, iar restul de 39% din mediul rural. 1.500 de studenți mediciști au declarat că sînt din **Iași**, în timp ce aproximativ 4.800 provin din alte localități.

Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE) nu are date centralizate la nivelul întregii instituții, însă, din cei aproximativ 5.000 de studenți înmatriculați, „cel puțin jumătate, dacă nu chiar 60% sînt din afara **Iașului**. Și oricum, cei care nu vin de la liceele de Artă din **Huși, Vaslui, Piatra Neamț** sau **Tîrgu Frumos**, vin de la liceul din **Iași**. Dar nici aceștia nu sînt ieșeni fiindcă, la rîndul lor, au fost trimiși din alte orașe să studieze liceul aici”, a declarat prof. univ. dr. **Doru Albu**, prorector responsabil cu activitatea didac-

tică la **UAGE**. Tot 5000 de studenți sînt înmatriculați și la **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”**. Însă, spre deosebire de celelalte instituții de învățămînt superior ieșene, monitorizează doar locul de proveniență a studenților înscrși la licență, la zi. Astfel, la **Agromonomie** învață aproape 1.000 de ieșeni, în timp ce 2.500 de studenți vin din alte localități.

În cazul **Universității Tehnice „Gheorghe Asaschi”**, din cele aproape 11.300 de persoane înscrise, puțin peste 2000 sînt din **Iași**, în timp ce restul de 9.300 sînt venite să studieze din alte zone.

Cătălin HOPULELE

Căminele nu își închid porțile

● doar tinerii care urmează cursuri la Agronomie nu vor putea să rămînă pe perioada verii

Nu toate căminele studentești din **Iași** se vor închide odată cu încheierea anului universitar. Cîteva dintre acestea vor găzdui studenții care vor dori să rămînă în **Iași** pentru a munci sau pentru a desfășura activități didactice. La **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF) din Iași** vor rămîne două cămine deschise pentru studenți, restul închizîndu-se pentru igienizare. Pînă acum s-a decis că unul dintre ele va fi **E5**, iar cel de-al doilea urmează să se hotărască ulterior. „Se pot caza orice persoane care interacționează cu **UMF**, studenți, dar și cei care vor susține examen de admitere”, a declarat **Dana Drugus**, director general administrativ al **UMF**.

Și **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din **Iași** va avea cămine deschise pe timpul verii. Astfel, **C11** și **C12** din **Complexul „Codrescu”** și **C2** din **Complexul „Tîrgușor-**

Copou” nu se vor închide pentru cele trei luni pînă la începutul noului an. Studenții care solicită cazare în primele două cămine, în scopul desfășurării unor activități didactice care nu se încadrează în structura anului universitar, vor fi taxați cu 8 lei pe zi. În cazul celor care solicită cazare pentru motive personale, prețul este de 15 lei pe zi. Studenții care urmează o altă universitate decît **UAIC** vor avea și ei posibilitatea de a se caza, însă tariful pentru aceștia va fi pe parcursul verii de 20 de lei pe zi. În cazul căminului **C2**, tariful pentru cei care vor să rămînă pentru a desfășura activități didactice este de 10 lei, prioritate la locuri avînd cei care au fost cazați în timpul anului în **Complexul „Tîrgușor-Copou”**.

Cazat cu doctoranzii

Doar tinerii care urmează cursuri la **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV)** din **Iași** nu vor avea posibilitatea să rămînă pe perioada vacanței în cămine, fiindcă acestea „se închid pentru curățenie și reparație. Nu rămîn decît doctoranzii, care au program aici. Tariful pentru aceștia e

Cheile sînt rare

același ca și în timpul anului universitar”, a declarat prof. univ. dr. **Gheorghe Săvută**, prorector responsabil cu activitățile studentești.

Studenții **Politehnicii** au și ei posibilitatea de a sta într-unul din căminele **Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” (UTI)** din **Iași**, însă tarifele nu au fost încă stabilite. Prețurile vor fi dezbătute în aproximativ două săptămîni în **Consiliul de Administrație** și **Comisia Socială** a instituției de învățămînt superior. Principalul cămin în care studenții se vor caza este **T18**, care are o capacitate de 450 de locuri. Anul trecut, tariful pe care l-au avut de plătit cei rămași a fost de 7 lei pe zi. „Mai avem și cîteva locuri care rămîn plombe din căminele de doctoranzi. Aici, tariful este de zece lei pe zi.

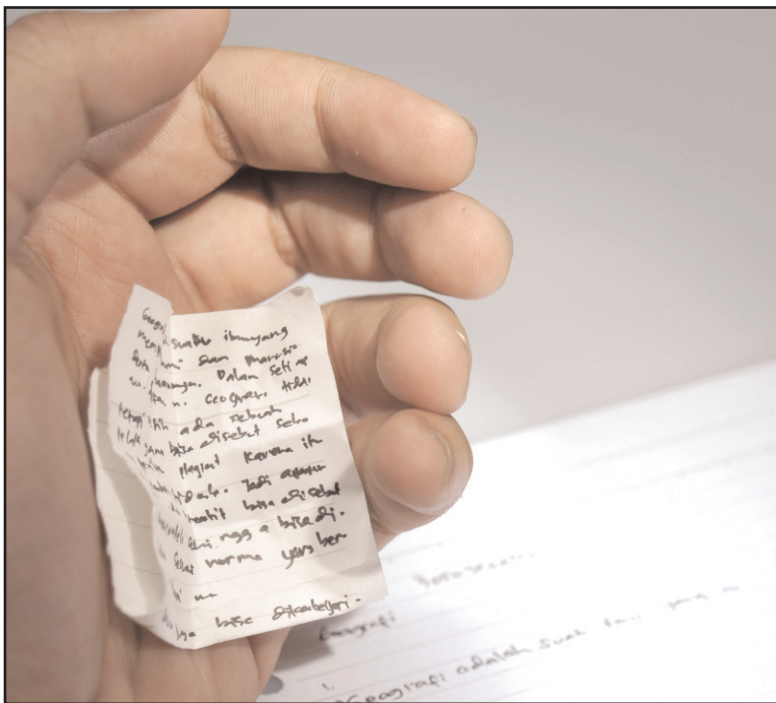
Căminele pentru doctoranzi sînt **T16**, **T20**, și **T21**. De asemenea, mai sînt și căminele **T1** și **T2**, destinate acelor doctoranzi care nu vor să stea într-un cămin mai bun, pentru a plăti o sumă mai mică”, a declarat **Bogdan Budeanu**, director adjunct al **Direcției de Servicii Studentești** a **UTI**. Avînd în vedere că numărul celor care rămîn peste vară se ridică la aproximativ 1000 și căminele **T16**, **T7** și **T8** vor fi deschise pe perioada vacanței.

Tarifele de vară la **Politehnică** se aplică odată cu data de 8 iulie și se încheie pe 1 septembrie cînd se dau restanțele, revenindu-se la un tarif didactic de 3 - 4 lei pe zi.

Mădălina OLARIU
Iulian BÎRZOI

Cum s-au ascuns notele în buzunar

Mai puțin de 50% din absolvenții de liceu din 2011 au promovat Bacalaureatul. Cei mai cârcotași spun că e din cauza faptului că profesorii au fost mai severi și elevii nu au mai putut să tragă un ochi pe copiate. Dar noi am aflat că meseria de „copist” nu a murit. Doar că e bine ascunsă și ai nevoie de „pile” ca să ajungi la cei din breaslă.

- asemenea copiate cer un hanorac cu buzunare largi, ca să ai unde „moșmondi” în timpul examenului
- sînt căștile pe care e musai ca elevii să le poarte vara

Accesoriile unui spion cu tocă

- Ionel îmi arată „marfa” cea mai ieftină, sub 100 de lei, dar care e mai ușor de observat

Cuvintele „absolut nedetectabile și care nu se pot brui”, pentru un elev care este în ultimul an de liceu, sînt mai frumoase uneori chiar și decît „ți-a venit permisul”. Iar cînd le vezi pe un afiș care oferă la vînzare o pereche de căști care îți asigură promovarea, ispita devine prea mare.

Locul în care negustorul de „so-luții pentru copiat” își ține „aface-

li explic că fratele meu în curînd o să aibă nevoie de ceva în plus în afara studiului pentru a promova BAC-ul. Stă o secundă pe gînduri, după care merge într-o cameră unde se oprește să vorbească cu unul din colegii lui. Hotărîsc după un timp să scoată din „spate” unul din accesoriile pe care e musai ca elevii să îl poarte vara asta la examene.

Căștile sînt nedetectabile, astfel încît orice elev poate copia

Cu lupa la examen

- undeva pe mijlocul rîndului, pe la jumătatea sălii, este cel mai greu detectabil un student care copiază

În casă, o imprimantă atît de mare, încît pentru o secundă am senzația c-am nimerit la PIM. De cum sun la ușă, mi se deschide, ca într-un gest de reflex condiționat. **Andrei** mă poartă înăuntru printr-o mișcare largă a mîinii, semn că nu doar c-am nimerit unde trebuie, dar mă și aștepta de ce-

va vreme. Îmi pune în față o cafea rece și îmi face semn că-mi pot aprinde o țigară, cît se uită el prin cursuri. Începe să rîdă zgomotos cînd vede că din geantă nu scot un stick, ci un suport de curs de aproximativ 300 de pagini. Se uită la mine deloc încrezător și mă întreabă pe-un ton ironic:

„Si ce vrei să fac eu? Să ți-l copiez în word? Că dacă-l scanăm se pierde din calitate, mai ales micșorînd”. Mă privește apoi cu indulgența mamei care trebuie să-i explice copilului pas cu pas ceva și-mi spune, pe-un ton părintesc: „Treburile-astea le facem profesionist, nu așa oricum,” apoi mă pune să-i dau cursul în format electronic.

„Cît de bine vezi?”

Mă conformez fără să pun prea multe întrebări și, în mai puțin de trei minute, îmi sînt prezentate variantele

posibile. „Putem

să scriem cu font

de cinci, șase sau

șapte. Cît de bine

vezi?”. Îi explic

că nu aș putea să

estimez, iar el se

vede nevoit să-mi

listeze o bucatică

de text cu fiecare

mărime în parte,

pentru ca, pînă la

urmă, să decidem

că le vom scoate

cu dimensiunea

cinci, fără să știe

că eu nici pe cele

cu șapte nu le ve-

deam cum trebu-

ie „Uite, acum fa-

cem cîte două co-

loane, așa – ca la

ziar – ca să încă-

pă mai mult text

și să-l parcurgi

mai ușor, dar și

ca să putem tăia

dup-aia hîrtia în

fișii cît mai sub-

țiri”. Îmi pove-

stește apoi cum

asemenea copiu-

te cer un hanorac

cu buzunare largi,

ca să am unde

„moșmondi” în

timpul examenu-

lui, dar și niște pri-

virii de vultur nu

numai pentru scri-

sul puchinit de pe

hîrtiute ci și pen-

tru profesorii care

„au ochiul for-

mat”. Și mai cer

un loc strategic în

O activitate:

INSTITUT FRANÇAIS
IAȘI

EUROPA
VORBEȘTE
FRANCEZA!

ET
TOI?

CURSURI INTENSIVE DE VARĂ DE
FRANCEZĂ
PENTRU ADULȚI
IUNIE-AUGUST 2012
LA INSTITUTUL
FRANCEZ
IAȘI

INFORMAȚII ȘI ÎNSCRIERI
Tel.: (+40) 232 267 637
Fax: (+40) 232 211 026
E-Mail:
equipe.iasi@institutfrancais-roumanie.com
Adresa: bd. Carol I nr. 26, Iași
www.institutfrancais-roumanie.com

rea” este într-un cămin din **Tudor**, ascuns în văzul tuturor. Bat de trei ori în ușă și îmi deschide, cu privirea furișată în crăpătură, doar cît să se poată vedea ochii, un chip obosit, cu obrazul neras de cîteva zile. Tînărul, care timp de cîteva secunde mă privește hotest, îmi spune să aștept în fața intrării și îmi închi-de repede, asigurîndu-se mai întîi că nimeni nu a auzit conversația noastră.

Discuții pe după uși închise

După cinci minute de holbat în gol, primesc aprobarea de a intra în „bîrlog” și începem să discutăm despre oferta de pe afiș. **Ionel**, băiatul de la ușă, îmi arată „marfa” cea mai ieftină, sub 100 de lei, dar care e mai ușor detectabilă și pe care mai degrabă „o folosești cînd vrei să mai asculti o muzică, pe autobuz, în mașină dacă ai”.

bancă, undeva pe mijlocul rîndului, pe la jumătatea sălii, în partea de mijloc, este cel mai bine, unde este cel mai greu detectabil un student care copiază. Dar și trezit mai devreme dimineată, pentru că – din experiența lui – locurile alea se ocupă mereu primele și riști să rămîi „descoperit”. Nu uită să mă avertizeze că e bine să trec totuși măcar o dată prin materie, „ca să nu fim chiar porci”.

Da, cursul pare mult mai subțire,

Într-o cutie de carton, captusită pe toate părțile, căștile par abia achiziționate dintr-un magazin de telefoane. După un schimb de priviri îndoielnice cu colegul său și un oftat lung, **Ionel** mă lasă să le încerc „pentru un mic test”. Băieții iau unul din capetele mici pe un vîrf de deget și îl pun în ureche, „că acum doar le încercăm, nu trebuie să facem altceva în plus”. La început simt mici furnicături pe lîngă locul în care **Ionel** îmi pune casca, iar după ce face conexiunea la telefonul său, sunete ciudate încep să se joace prin urechea mea.

Cînd află că deocamdată nu pot cumpăra accesoriile, lasă o privire dezamăgită în pămînt și duce produsul înapoi în spate, aruncîndu-mi peste umăr, pe un ton repezit: „dar să nu ne trezim cu administratorul la ușă, da?”.

Paul ANDRICI

da, mă descurc să tai singură fișile în mod egal și drept ca să nu facem treabă amatoristă, da, voi avea grijă să mă trezesc din timp ca să prind loc strategic într-o bancă. Cînd să ies din apartament, dau ochii de alți trei studenți care au ajuns aici, pesemne, mînați de aceeași nevoie.

Livia RUSU

Retrospectiva anului universitar 2011-2012

Învățământul superior, la mila schimbărilor de regim

● clasificarea universităților a fost publicată cu întârziere în toamna anului trecut, împingând pînă la jumătatea lunii septembrie înscrierile la masterat ● toate acestea constituie un fel de revenire la vechiul colectivism educațional

Anul universitar 2011-2012 a fost unul dintre cele mai dificile pentru învățământul superior din România. În lupta de a aplica o lege care mai trebuia șlefuită înainte să fie aruncată prin asumarea răspunderii Guvernului, evenimentele din amfiteatre, sărbătorile și alegerile nu au mai avut aceeași semnificație pe care ar fi avut-o într-un alt context. Unul în care ierarhizarea domeniilor de studii ar fi fost făcută de către aceleași autorități internaționale care au realizat și clasificarea universităților. Iar paradoxul acestui zăbucum universitar este faptul că, după afită strădanie, cînd lucrurile păreau să se așeze și documentul să se termine de șlefuit, a picat Guvernul, iar noul ministru începe să cioplească din nou în legea din care, în curînd, n-o să mai rămînă nici trunchiul.

Anul universitar care a trecut a fost unul electoral, instituțiile de învățământ superior organizînd alegeri la toate nivelurile, de la șefi de departamente, pînă la rectori. Astfel, **Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE)** și **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV)** și-au ales un nou rector, prof. univ. dr. **Atena Elena Simionescu** la UAGE și la USAMV prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**. În același timp, prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae** a rămas rectorul **Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF)**, prof. univ. dr. **Vasile Ișan** al **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)**, iar prof. univ. dr. ing. **Ion Giurma** va mai fi pentru încă patru ani conducătorul **Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” (UTI)**.

Au existat însă schimbări la nivelul distribuției puterii decizionale în instituțiile de învățământ superior. În primul rînd, s-a desființat **Biroul Senat**, locul acestuia fiind luat de o structură asemănătoare, **Consiliul de Administrație**. **Senatul** a primit mult mai multă putere, făcînd din președintele acestei instituții o persoană care poate contesta, cu sprijinul senatorilor, deciziile rectorilor.

Toate aceste schimbări au fost aduse însă de demersurile de aplicare a **Legii Educației Naționale (LEN)**, care, într-un final, le-au acaparat atenția tuturor universităților pe parcursul celor opt luni ale anului universitar.

Încă 12 luni de criză

În 2010 - 2011, UAIC a sărbătorit împlinirea a 150 de ani prin organizarea unui eveniment cultural și academic, care s-a întins pe durata a trei zile. Dacă la acesta au

vedere al mijloacelor puse la dispoziție universităților. Îmi este greu să îl definesc pentru că el intră de-a valma într-o perioadă de criză care a început acum trei ani și care a marcat universitățile deopotrivă: de la resursele financiare și materiale pînă la lucrările de investiție în infrastructura școlară și în facilitățile pentru studenți”, a adăugat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**.

Iar această criză financiară a fost resimțită și mai puternic fiindcă a fost alimentată și de una de personal. Legea educației a interzis profesorilor care depășesc vîrsta de 65 de ani să mai profeseze și să mai preia conducere de doctorat. Astfel, deși majoritatea instituțiilor de învățământ superior ieșene au fost clasificate în prima grupă valorică în toamnă, cea a universităților de cercetare avansată și educație, și au primit mai multe locuri bugetate la doctorat, nu au existat suficienți coordonatori ca să acopere numărul mare de studenți pretendenți. În plus, aceeași clasificare a fost publicată cu întârziere în toamna anului trecut, împingînd pînă la jumătatea lunii septembrie înscrierile la masterat și dincolo de începutul anului universitar cele la doctorat. „Problema cea mai mare a fost cu reformele care decurg din această lege și care sînt în curs de aplicare. În privința organizării școlilor doctorale, a finanțării, a evaluării continue și clasificării programelor de studii. Iar acum se resimte o tatonare și o așezare, în sensul că reformele începute într-un ritm destul de alert acum primesc anumite clarificări, și din cauza faptului că acestea au fost puse în practică foarte greu, cu întârziere. De pildă stabilirea numărului de locuri, de granturi, repartitia lor către universități, eva-

Universitățile sînt legate la mîine de legi alambicate

Liviu Pop, începutul sfîrșitului

luarea domeniilor de masterat sau chiar și a școlilor doctorale. Neîntînd documente legislative pentru a putea fi aplicate, acestea au rămas în așteptare”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**, rectorul USAMV.

Dezbateri peste dezbateri

Problemele cu înțelegerea legii educației nu au apărut însă abia la începutul anului universitar care se va încheia în această vară. Cele mai mari dificultăți le-au avut instituțiile de învățământ superior în luna iunie 2011, cînd trebuiau să introducă pe platforma ridicată de către cei de la minister toate datele necesare pentru evaluarea în vederea clasificării universităților. În același timp, cu același personal, trebuiau să pună bazele și unei **Carte** instituționale care să urmeze principiile legii. „Cele mai importante momente din anul trecut au fost legate de adoptarea Cartei universității și a regulamentelor prin care se puneau în concordanță reglementarea internă, cu legea educației. Asta s-a datorat faptului că legea, fiind aprobată prin asumarea răspunderii, fără să fie periată, avea foarte multe inconsecvențe și a fost foarte greu să adaptezi regulamentele astfel încît să nu îi încalci prevederile. Dar aceste momente grele au fost și cele mai pline de satisfacție”, a precizat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**, rectorul UMF.

Însă după un an dde iscuții cu ministerul, începea să se ajungă la o formă care era agreată atît de mediul academic cît și de legiuitori. Problema a apărut însă în momentul în care a căzut **Guvernul Ungureanu**, iar **Cătălin Baba**, care urmasse pașii inițiatorului proiectului de lege, **Daniel Funeriu**, a fost înlocuit, pe rînd, cu **Corina Dumitrescu**, **Ioan Mang**, și acum, **Liviu Pop**. Acesta din urmă a rămas ca ministru interimar după ce primele două nume înaintate pentru șefia **Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului** au fost înlăturați din cauza problemelor deontologice și de compatibilitate. „Iar mai departe, este posibil să se producă o întoarcere la situația de dinainte de aplicarea legii. Și primul semn nu e adoptarea ordonanței de urgență, ci și creșterea din nou a numărului de locuri subvenționate

de la buget, la toate cele trei cicluri de studii, dintre care dublarea locurilor la doctorat mi se pare de-a dreptul surprinzătoare. Toate acestea constituie un fel de revenire la vechiul colectivism educațional. Avem resurse financiare puține și folosim și mai puține umane. Resurse de mai bună calitate, așa cum ar avea nevoie instituțiile academice, care și așa există într-un număr excesiv de mare. Acesta este cea mai dramatică revenire. O diminuare a numărului de locuri ar fi dus implicit la o mai mare selectivitate și la o ofertă mai bună pentru absolvenții liceului”, a completat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**.

Pe de altă parte, rectorul UMF susține că trebuie să existe o stare de echilibru între direcția de dezvoltare a instituțiilor de învățământ superior și influența pe care o pot avea măsurile legislative. „Important pentru universitate este să-și stabilească unde vrea să ajungă. Acum, că merge pe o cărare mai îngustă sau pe autostradă depinde de fiecare în parte. Legea nu poate să schimbe obiectivele pe care și le fixează o universitate. Chiar dacă se vor îndulci anumite criterii de performanță, instituțiile pot să își stabilească un standard deasupra acelor criterii minime încît să poată reuși să crească”, a conchis prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**.

Anul universitar care se va încheia la sfîrșitul celei de-a doua săptămîni de sesiune lasă mediul academic într-o stare de incertitudine. Pe de o parte, există riscul ca micile clarificări și completări pe care conducerile universităților s-au străduit să le obțină în corpul legii să se risipească printr-o serie de **Ordonanțe de Urgență** bine direcționate. Pe de altă parte, există posibilitatea pe care o pronunțase și **Ioan Mang**, ca pînă în toamnă, să se asume un nou proiect de lege a educației „care să rezolve nemulțumirile partenerilor sociali” și care să arunce din nou mediul academic într-o prăpastie din care de-abia s-a chinuit să iasă.

Cătălin HOPULELE

După părerea lor de rău

Opinii cu tocă, bune de tipar

● oamenii dragi pe care îi visez furioși că nu am trimis textele la timp sînt la etajul al doilea de la Casa de Cultură a Studenților din Iași

Dacă te trezești devreme, îi găsești în buza Copoului, coborînd dintr-o redacție de care unii doar au auzit. Ochii absolvenților au trecut prin lumina monitorului de zeci de ori ca să găsească formule sănătoase pentru propriile cuvinte. Și acum că li s-a terminat studenția, cei de la „Opinia Veche” cutează să creadă că vorbele frumoase nu li s-au sfîrșit, aruncîndu-și cu recunoștință toca înspre locul în care-au învățat să crească.

Alo, Iulia, ai scris tableta?

● Opinia este ca o magistrală feroviară cu atît de multe noduri încît o parte din ea se găsește în orice colț de lume

10 iunie 2012.

Dragul meu jurnal, duminica aceasta e o azi din acelea în care se face un semn în calendar, ca să nu le uiți vreodată. Trei ani de facultate s-au încheiat ca la teatru, rîzînd și plîngînd pentru ultima strigare a catalogului promoției 2012. În plus, o seară mai târziu,

am pus punct cursurilor și am pregătit un seminar cu prezentări de gală, iar mai apoi, pentru partea de laborator, am exersat pe muzică latino, dance, tradițională și țigănească.

Adevărul este că deși ne-am pupat, ne-am îmbrățișat și am dansat cu toții o noapte întreagă, prietenii de la facul-

tate îi pot număra pe degetele de la o mînă, iar „fata moșului cea cuminte” ar fi prima la care m-aș gîndi. Însă, oamenii dragi, colegii pe care îi visez furioși că nu am trimis textele la timp sau amuzați de starea lui **Andrei**, sînt la etajul al doilea de la **Casa de Cultură a Studenților din Iași**. **Opinia** este ca o magistrală feroviară cu atît de multe noduri încît o parte din ea se găsește în orice colț de lume. Revista asta studentască este o capitală care unește sub umbrela sa o țară laolaltă.

În arhiva redacției, îl găsești aproape mereu pe **Cătălin** necăjit că **Iulian** doarme în papuci de luni pînă luni, fără

să ne anunțe din timp că la el a început iarna polară. Alături, **Bembi** cîntă ca un „copilut” cuminte, iar **Lupu** o învață franceza și cum să facă iluzionism cu sticla de **Timișoreana**. În colț, **Mădălina** pregătește lista de cinci titluri pentru dosar, iar cînd **Laura** și „marea masă” dau verdictul nepublicabil, aproape că-și roade unghiile. Bine, totuși că nu l-a văzut „Maestrul”, pentru că altfel, miercuri la ședință, se ascundea sub masă. Îți mai spun dragul meu jurnal că, dacă la început încăperea asta mică, părea neîncăpătoare și făcută să sugrume, acum cred că așa este numai bună pentru noi. Și la fel de sigur cum știu că m-au speriat ușile de la rectoratul de **Medicină**, sau cum am amuțit cînd am auzit, „tu cine ești, măi fetiță?”, așa știu acum că „Opinia veche” este o stație pentru care toți studenții de la jurnalism trebuie să-și cumpere bilet.

Iulia CIUHU

Geniu învelit în ziare

● cînd reușeau să se adune toți opiniștii ieșea „măcel”

A fost odată ca niciodată un copil mare, strigat de colegii de redacție **Mitșor**. Avea o cană pe care scria „GENIU” dintr-o ironie a sorții, iar tricoul asortat acesteia a venit mai târziu, primit cadou de la „ăștia” cu care împărțea cămăruța mică de la etajul al II-lea al **Căsei de Cultură**.

Cel mai bine dormea în arhivă

Cel mai mult iubea cafeaua, dar nici cola nu o refuza. Deși golea pahare întregi din licoarea aromată și baxuri de sticle de suc se întîmpla să mai cadă la datorie, ascuns după vreun colț de birou. Cel mai bine dormea însă în arhivă, învelit cu perdelele din sac de cîneapă, îmbibate de fum și praf, cu capul pe un teanc de ziare care-i servea ca pernă și mătura pusă în brațe de colegii iubitori. Se trezea, ce-i drept, cu dureri de spate, gîtul înțepenit și urme de cerneală pe față de la vrafu de **Opinii**. Totuși căratul de a doua zi a ziarelor reușea să-l dez-

nu prea era zmeu și ca un adevărat jurnalist își făcea treaba în ultimul moment, dar atunci cînd ajungea prin sălile de curs îi placea să-și împartă doza de cola cu orice tovarăș. În trei ani și-a apropiat pe mulți dintre colegi și se simte împlinit că a reușit asta. Mai regretă că a uitat de multe ori de cursuri și că a mers examene fără să fi citit suficient, dar a fost student. Unul adevărat, căci s-a distrat, a învățat, dar cel mai important, și-a făcut prieteni. Nici o diplomă nu poate cumpăra asta.

Andrei MIHAI

Alt titlu, Bembi!

● era, dacă vreți, ca un Paris mirosind a citadele și cafele băute-n tihnă

Am băutucit timp de trei ani atît de tare tastele laptopului (cărui într-un număr mai vechi din **Opinia** m-am străduit să-i dau un nume), încît am ajuns să nu mai pot gîndi, scrie sau mîncă fără el. Cum ar spune **Laura**, m-am „digitalizat”.

Dar nu asta a fost visul meu. De fapt, îmi vedeam plecarea din **Botoșani** ca o evadare și **Iașul** ca o mamă de împrumut din ai cărei sîni aveau să curgă frunze de dafin. Era, dacă vreți, ca un **Paris** mirosind a citadele și cafele băute-n tihnă la mese cu picioare din metal forjat și a plimbări cu biciclete vechi și pălării zburînd grațios din părul buclat al fetelor. Mi-am băut în schimb licorile negre mereu pe fugă, pe o masă de lemn mirosind a tradiție, ziare vechi, țigări stinse cu necaz și a bomboane **Bucuria**. Diminetile de luni m-au găsit mereu într-o cameră mică și dichisită de la un etaj doi, unde pe la baza **Copoului**, unde mi-am făcut pat dintr-un vraf de ziare și asternut din paginile lor. Iar visul meu plînd nu a suportat disconfortul și s-a desfăcut de pe șirag.

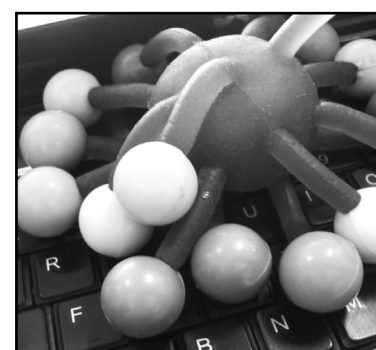
Dar mi-am țesut cu grijă altul, în aceeași cameră în care, fără să vîrs o lacrimă, mi-am aruncat primele năzuințe la gunoi. Am păstrat însă oamenii stranici alături de care am schimbat ora de tipărire a ziarului și care nu mi-au înțeles niciodată rădăcinile folclorice, dar le-au acceptat. Care m-au aruncat în apa plină cu rechini fără vestă de salvare, dar mi-au urmărit luptele grele cu monștrii marini, fiind gata în orice moment să-mi întindă o vîslă de care

să mă agăț.

Am mai înghesuit în noul vis mult dor de ducă și de scris povești, multă **Cola** ca să-mi țin ochii deschiși și-o valiză de rîsete zgomotoase care se aud de la parter. Nu am uitat să fac loc într-un colț și pentru **Chestie** cu tentaculele colorate – pe care **Pana** îl căuta mereu speriată prin redacție –, dar și pentru **Treabă**, de la **Vatra Dornei**. Iar dacă aș avea o valiză așa de mare, zău că aș strecura-o cumva și pe **Geta**, bătrîna imprimantă (sub care stau ascunse economiile noastre, dar ssst!, e secret). Visul acesta mi l-am împlinit, chiar dacă a trebuit să-mi întind bratele ca să încap în patul acesta al lui **Procust** care se cheamă „Opinia Studentască”.

P.S.: Aceasta a fost o tabletă scrisă de mînă, tehnoredactată de alte mîini decît ale mele.

Cristina BABII

Pe Chestie l-am cumpărat în prima excursie la Vatra Dornei

Astea-s povești

● pixul roșu însemna că pe pagină era bengaleză, o limbă pe care o știu începătorii

Acum un an auzisem pentru prima dată că „pe șase” nu scriu tabletă decît cei din anul al III-lea, în spirit festiv pentru absolvirea celor trei ani de facultate. Mă întrebam ce-aș putea scrie după un an, acum! Atunci deja erau niște amintiri, între timp s-au mai adunat cîteva, de pe teren, din redacție, de pe drumurile obositoare pînă la cămin duminică dimineata.

Nu pot să scriu un text personal, emoțiile le păstrez pentru mine, observațiile pixului roșu erau făcute în dreptul numelui meu și eu trebuie să fiu atent la greșelile care au făcut ca un text să nu intre pe pagină sau să fie rescris duminică, pe vreme de prome-nadă. Pixul roșu era mai mult decît ce

Am împăturit ziare cu voioșie și spor

îmi aduc aminte din generală, că am făcut o temă proastă, însemna că pe pagină era bengaleză, o limbă pe care o știu începătorii.

Unul dintre motivele pe care se baza „venirea la Opinia” era că, dacă tot fac facultatea asta, să și învăț să scriu. Nu doar corect gramatical. Auzisem că dintr-o cameră modestă puteam învăța mai mult jurnalism decît din sălile de curs ale unei universități, una cu istoria pînă la **Cuza** și **Kogălniceanu**. Așa aflasem că se petrec lucrurile și așa a fost. Nu cred că desconsider cele învățate la facultate, însă aici e o redacție. Am învățat și teorie și practică, simultan, iar experiențele de pe teren nu le-aș fi avut poate niciodată.

Cred că după ce acest ziar va fi tipărit o să-mi aduc aminte de alte pătani, nu doar că mă tocmeam cu un bulibaș din **Zanea** de-a mă prinde să-i pun faianță prin palat. Aceluiasi bulibaș pe-a cărui nepoată mă gîndeam dacă vreau s-o iau de consoartă, numai ca să-l fac să-mi povestească cum își petrec tiganii ziua lor internațională. Am negociat o mașină de cîeva mii de euro fără bani în buzunar să cumpăr măcar una de jucărie și am încercat să mă înscriu „la privat” în mijlocul anului universitar.

Toate astea și cele care n-au încăput aici o să fie amintiri plăcute, de povestit despre experiența „Opinia”. Acum salvez textul și merg la cursul festiv. Vineri, 8 iunie.

Georgel COSTIȚĂ

Cu desaga în spate

Cei care și-au clădit casele pe drum

Că s-au născut sub cacoperișul unor cămine adevărate a fost o înfăptuire. Căci cârmui-torii de camioane tiruri și avioane și-au croit în așa fel drumul, încât să nu aibă timp să prindă rădăcini pe undeva. Nestatornici în spirit, au schimbat căldura din camera unde și-au petrecut copilăria cu vremea tulbure a călătoriei constante în care și-au transformat viața.

Stăm aici, pe marginea drumului ăstăia de pietriș de la ieșirea din localitatea Cătelul și aproape de intrarea pe autostrada A2, de-aproape o oră. E trecut de 11 noaptea și nici Marius, nici eu, nu prea avem chef să ne întoarcem, să rămânem undeva într-un cămin peste noapte. Ori ajungem la Constanța, ori ne prinde dimineața așteptând.

Habar n-am cum îl cheamă pe tipul care oprește. De multe ori nici nu întreb, e o formalitate inutilă la un drum lung care se termină cu un „Adio” concretizat în „mulțumesc” și zece lei. Trece pe lângă noi frînind ușor.

- poți spune multe despre un șofer după cum arată mașina pe care o conduce
- „eu îmi doream să zbor măcar o oră deasupra patriei mele și-apoi puteam să mor”

Căpitanul de uscat

- a văzut afișia autostopiști că probabil ne știe pe toți pe de rost

Cabina de TIR e de un alb prăfuit. Poti spune multe despre un șofer după cum arată mașina pe care o conduce. Și prin șofer mă refer la termenul din jargonul lor, al celor care trăiesc din condus. Ceilalți sînt doar „participanți la trafic”. Urc cele patru trepte și dau de un om trecut de 60 de ani, nebărbierit, cu un aspect neîngrijit, dar curat. Genul de om care face duș în fiecare zi, dar care își rade barba doar cînd îl deranjează. Nici nu se uită la noi. A văzut afișia autostopiști că probabil ne știe pe toți pe de rost. Pleacă și după ceva timp ne întreabă dacă vrem să fumăm, aprinzîndu-și cu o mecanică lejeră o țigară cu filtru roșu. Nu ascultă muzică. Adorm.

Pușca și femeia

Mă trezesc în timp ce îi povestesc lui Marius cu un glas de veteran răgușit despre cei doi fii ai săi, amîndoi căsătoriti și înstăriți. Marius aproape că doarme și el și șoferul știe asta, dar nu-l deranjează. El vrea să povestească, nu să-l ascultăm. E dintre șoferii clasici de TIR, care iau oameni ca să-i scurteze drumul. Mă trezește de-a binelea cînd

spune că e bogat și că singurul motiv pentru care încă face asta e plăcerea, pasiunea. Mulți ar fi tentați să creadă că e vreun plictisit care minte cu nerușinare, dar vă asigur că nu e cazul. Ne zice despre cum a făcut o avere cu stupi și miere de albine, dar cum nu a putut niciodată să părăsească volanul și cele 16 viteze ale cabinei cu două paturi. „Eu știu că și nevasta mea, ca orice femeie de șofer, e bagaboantă”, ne mai spune fără pic de sictir sau regret. De fiecare dată cînd are timp, iese cu pușca la vînătoare. Adorm iar.

Ne apropiem de Constanța, mă trezesc și îl rog să mă ierte că i-am transformat cabina de TIR în dormitor. Îmi spune aproape patern: „Foarte bine că ai dormit. Ești obosit, dormi, veniți de la drum lung”. Marius îi întinde zece lei, dar ni-i refuză categoric. „Băieți, eu nu v-am luat pentru bani. V-am spus că îmi face plăcere. Ați venit de departe, ați cheltuit deja destul, mergeți voi liniștiți acasă și eu plec mai departe”.

Ioan STOLERU

„E unul dintre șoferii clasici de TIR”

Cu toate pînzele spre cer

- costumul funcției îl chinuia, căci el s-a născut să zboare

Iașul e un oraș din cutii de chibrituri pe care îl poate răsturna un avion din bătaia aripilor, așa se vede din cabina din care pilotează comandantul Mitică Rebegea. Bărbatul își potrivește căștile pe urechi, aruncă un ochi pe geam, îl schimbă repede pe bord și tot așa îi fuge privirea, de zici că urmărește o minge de tenis. „Trebuie să fii atent la toate, uite, vezi aeroplanul ăla de lângă noi”, mă întreabă îndreptînd degetul înspre o pată albă din cer, „eu l-am văzut pe el, dar el nu ne-a văzut pe noi, ce te făceai dacă eram cu capul în

Bărbatul care zboară de 26 de ani nu mai știe cum este să stai cu picioarele pe pămînt, de fiecare dată cînd coboară la sol, simte că îi fug pietrele de sub tălpi. „În minte că mama voia să mă fac preot, dar eu îmi doream să zbor măcar o oră deasupra patriei mele, măcar atît și-apoi puteam să mor”, povestește comandantul. Dar un motiv acătării pentru care nu s-a făcut preot nu știe să-mi dea. Cu grimasa unui copil care nu vrea să termine tot din farfurie, recunoaște că „nu mi-a plăcut deloc costumația aia de marmeluci negri. Cine se uită la mine pe stradă, unde să ies eu așa? Să port chestiile alea lungi vara?”. Si nu s-a hirotonisit, dar nici la Școala de Aviație de la Bobocu, singura din anii '75, nu a intrat din prima. Povestește ca despre un zvon auzit

Comandantul Mitică Rebegea are peste 10.000 de ore de zbor

Cum s-a macerat drumul cărnii

- pleacă dimineața din Iași și are de făcut toată zona de est a Moldovei

Ionuț zîmbește și măsoară curbele volanului cu podul palmei. „Drumul cel mai lung e spre casă”, îmi spune, uitîndu-se la soarele care se lăsa după culmile care despart Iașul de Vaslui. Strîmbă din nas. Săptămîna asta și-a uitat ochelarii de soare la un abator din Bîrlad și-i recuperează abia mîine, cînd o să ducă mașina cu carne înapoi, să îi umple lada frigorifică din spate.

Face traseul ăsta de vreo doi ani și, la cei 25 de ani pe care îi are, vorbește cu o înțelepciune aproape încrezută. „Am încercat să fiu agent de vînzări o perioadă, dar ai de mers îngrozitor de mult și e la riscu tău. Lei o marfă, garan-tezi pentru ea și încerci să o vinzi. Nu vinzi, nu te plătește nimeni”. Drumul co-tește brusc și Ionuț strînge ferm vola-

nul cu o mîină și, fără să ia piciorul de pe accelerație, se aruncă în curbă. Mașina îl ascultă supusă, doar cafeaua din paharul de sub parbriz protestează, plimbîndu-se nervoasă prin recipient, aproape să dea pe afară.

O porție de frică

Nu i-a mers ca agent de vînzări, dar nu se plînge. Chiar dacă avea mașina lui și era mai bine plătit, să lucreze ca șofer pentru o firmă de produse de carne i se pare una dintre cele mai lejere slujbe din lume. Pleacă dimineața din Iași și are de făcut toată zona de est a Moldovei: Iași, Vaslui, Bîrlad și, uneori, Neamț. „Dar eu o duc bine, am colegi care pleacă din Moldova pînă în celălalt capăt al țării. De aceea nu mă plîng. Am 13 milioane în mîină, bonuri de masă, plec dimineața și vin la sase și nu am de făcut altceva decît să strîng semnături pe tăblița asta”, și arată spre un clipboard albastru prins între scaune.

„E ca și cum ai conduce o mașină de înghețată”, spune cu același zîmbet încrețindu-i buzele. A mîncat toate soiurile de salam pe care le-a mutat de-a lungul Siretului, iar vara niciodată nu duce lipsă de o sticlă de apă rece, plimbîndu-se practic cu un frigider după el. „E lejer să mergi așa, cu 90 la oră, drum întins. Dar, uneori, cînd mă îngheite Iașul simt că fac mai mult la semafoare decît între județe. Ca să nu mai spun că trebuie să umblu cu bîta după mine”, și mîina stîngă îi alunecă sub scaun, unde, într-adevăr, ține bucata de lemn încrustată cu un fulger roș-albastru.

„Tot pățitu-i priceput”, zice serios, și o crede. Chiar dacă nu i s-a întîmplat lui, are un coleg căruia, în Iași, cît căra niște lăzi cu marfă într-un magazin de cartier din CUG, „o gașcă de țigani a venit și i-a golit mașina. De tot. Și acum trebuie să plătească vreo 300 de milioane vechi la patron, pentru că lui nu-i pasă. De unde să știe că n-ai luat tu marfă și acum te dai bătut?”. Și chipul i se întunecă atunci cînd se gîndește la colegul său, nevoit să lucreze ani de zile fără plată doar ca să astupe gaura pe care i-au făcut-o hoții. „Și după ce termină de plătit probabil găsește motiv să-l dea afară”.

Astăzi, Iașul l-a înghițit prin Bucium. Lui Ionuț însă nu-i pasă. Se lasă purtat prin venele și arterele orașului pînă în Frumoasa, unde îl așteaptă o ciorbă caldă și zece ore de somn pînă se se ia din nou la întrecere cu culmile Moldovei.

Cătălin HOPULELE

„E lejer să mergi așa, cu 90 la oră, drum întins”

nori?”, începe domnul Mitică a rîde așa tare încît în căști nu se mai aud instrucțiunile de la bază.

Pauză de-o țigară la sol

Domnul Mitică Rebegea a fost administratorul Aeroportului „Mihail Kogălniceanu” din Iași timp de opt ani. Costumul funcției îl chinuia, căci el s-a născut să zboare, așa că, pe ascuns, mai venea la „băieții de la Aero-club și, pe șustache, mai urcam un deal, mai vedeam norii, îmi astîmpăram dorul, dar a fost dureros”, recunoaște fostul director. Iar dragostea pentru aparatele cu aripi i se trage din generală, cînd, prin clasa a V-a, în loc să facă ore de dirigentie, „făceam puțin din tematică și apoi ascultam poveștile dirigintelui cu MIG 15-le lui, el fiind pilot de aviație, mi-a inserat dragostea asta pentru avioane cu pipeta”, povestește bărbatul. Își amintește că prima oară cînd s-a „legat în chingile unui MIG 15”, îl cunoștea atît de bine, încît avea impresia că toată viața a zburat în el și totul numai din poveștile profesorului său.

de la alții de armata pe care a „împuscat-o” la pompieri înainte să intre la aviație. „Ce treabă are asta cu pilotatul? Dar uite că am făcut-o și după un an slăbisem așa tare, că a venit mama la mine și m-a întrebat «nu vă supărați, îl puteți chema pe Mitică Rebegea?»”.

A „învîrtit lucrurile” într-un fel și tot la aviație s-a întors, în '78 intra la școală. Zece ani mai tîrziu începe să pună pe foaie orele de zbor, 10.000 la număr pînă acum, dar în realitate mult mai multe, pentru că „nu aveai voie să treci decît sase, dar noi petreceam pînă la zece ore. De dimineață, cînd răsărea soarele, pînă seară, stăteam în avion, doar dacă voiam să fumez o țigară mai aterizam”.

Acum, la „cincizeci și de ani”, își aruncă ochii de-un albastru limpede spre nori și nu-i mai dezlipește. Spune, bă-tîndu-se cu pumnul în piept, că „atunci cînd e vorba de aviație, las orice la o parte, familie, prieteni, tot. E o dragoste nebună de care n-am să mă lecuiesc niciodată”.

Cristina BABIL

Nu am 48 de ani, dar am împlinit 82

Încă de la grădiniță îl apucau zorii pînă ce, tot zvîrcolindu-se prin pat, reușea să adoarmă. „Ne înfilnim, dar mai pe seară”, îmi spune și-acum, la telefon. Împreună cu soția sa, conduce o editură – la Arslonga a apărut prima colecție de literatură arabă din România: „Alif”. Orientalistul Christian Tămaș a tradus aproape 60 de cărți din engleză, franceză, italiană, spaniolă, catalană, irlandeză, portugheză sau arabă, majoritatea tălmăcind căile încurcate ale spiritului și multe, cotate de UNESCO. Cînd era mic, îi plăcea să doarmă în cușcă, alături de cîinele ciobănesc al bunicului și-l lua mereu gura pe dinainte. Așa s-a pucat să istorisească la grădiniță cum „am bocit pînă dimineața, după ce m-am uitat la «Cîntecul Nibelungilor»”. Educatoarea l-a privit chiorîș. Tot chiorîș s-au uitat și cei care i-au spus: „Păi nu se mai poate” cînd, în liceu, a cerut să participe la olimpiada națională și la engleză, și la franceză, în același timp. Făcuse asta deja la cea județeană: „Am primit subiectele pentru ambele de la început și le-am terminat în două ore, jumătate, fiindcă îmi era rău și mă temeam că n-o să pot rezista prea mult. La franceză am luat 10, iar la engleză, 9,66”. Îl pufnește rîsul ca pe-un copil fisticit de propria-i reușită. Trăiește prin fiecare poveste săvîrșită-n romanele sale. „Cînd am scris «Cavalerul Negru», personajul meu era bine ținut în planul de la început. Numai că în romanul al doilea, «Blestemul Catharilor», a început să fie de capul lui. Așa de tare m-am supărat pe el că nu mă mai asculta, încît l-am omorît!”. Dacă-l vezi pe stradă, ai zice, după înfățișare, că-i un explorator. S-ar putea să meargă spre „Cuza”, unde este cercetător.

OPINIA VECHIE: În somnul dumneavoastră de adolescent se avîntau djinii, demonii de foc ai deșertului?

CHRISTIAN TĂMAȘ: Cînd am deschis ochii prima dată spre lume, am văzut un craniu, așezat în fața mea, pe un raft. Era unul dintre studiile tatălui meu, care era sculptor și pentru care a primit destule muștrări din partea mamei, care tot insista să-l ia de acolo, din cîmpul vizual al fragedului copil. În ciuda insistențelor ei, însă, imaginea aceea a craniului de pe raft mi-a rămas întipărită în minte. Dar ca adolescent, eram fascinat de **Orientalul îndepărtat**. Idealul meu era standardul de spiritualitate al samurailor. Creștinismul nu-l înghițeam deloc. Nu înțelegeam poziția

lui **Cristos**. Dacă-i om, îmi spuneam eu, pe vremea aceea, că l-au chinuit și l-au răstignit, asta e, se mai întîmplă. Dar dacă era **Dumnezeu**, ziceam, a avut o atitudine inadmisibilă pentru statutul lui. Că dacă eram eu **Dumnezeu** – vedeți, la 15 ani nu-mi venea greu să mă închipui așa ceva – i-aș fi tunat și fulgerat de nu s-ar fi văzut! Nici n-aș fi ajuns pe cruce! Praful se-alegea de toți! Ei bine, eu n-am înțeles comportamentul lui **Iisus** și-am considerat, în ciuda educației greco-catolice primite din familie, că nu merită să-l aleg sau să-mi bat capul cu dînsul. Dar mi s-a părut că demn de urmat este modelul samurailor. Abia mai tîrziu am înțeles că acest model, la fel ca cel cristic, are la bază

ideea de mîntuitor ascuns care vine și se sacrifică pentru omenire. Treptat, am ajuns la concluzia că e mult mai de preț nu să-ți pedepsești dușmanul care ți-a omorît familia, ci să-l poți ierta. Dar asta a venit cu timpul. Pe la 20 de ani am început să mă schimb.

Am învățat italiana și spaniola din teribilism

O.V.: Cum v-ați orientat înspre arabă în perioada comunistă?

Ch. T.: Eu știam de la 15 ani ce am de gînd să fac mai departe. Țin minte că a venit la noi în casă un prieten al tatălui meu, fost coleg de facultate, a cărui funcție, la vremea respectivă, îi permitea să circule în lumea arabă. El mi-a povestit despre nopțile în deșert, despre dune și despre civilizația lor. Asta m-a atras foarte mult și în plus, mi se părea că e o șansă de a ieși din acel sistem întepenit, încremenit. Poate că m-a ajutat și faptul că am avut norocul unei educații clasice: tatăl meu este sculptor, iar eu, cînd am deschis ochii spre lume, am dat cu ei de mlaie, de măști antice și de celelate studii pe care le făcea el, de albume de artă și de cărțile care apăreau la **Editura Minerva**, fiindcă aveam în casă o bibliotecă impresionantă cu volume de filosofie și de literatură. Deci asta a fost Internetul meu. Citindu-le, trăiam și înțelegeam că lumea nu se mărginește la ce se întîmplă în jurul meu, la școală, în oraș, în țară, că tot ce se petrece în jur e puțin lucru față de ceea ce înseamnă lumea cu adevărat. Și atunci, ieșind prin literatură și prin artă într-o altă lume a spiritului, mi s-a spus că araba reprezintă o formă de a ieși și fizic înspre o altă lume, decît cea de aici. Asta zicea prietenul tatălui meu că, dacă aleg araba, va trebui apoi să continui în ceea ce înseamnă un spațiu mai propice dezvoltării intelectuale, fiindcă orice s-ar fi întîmplat, n-ar fi putut să mă trimită, de exemplu, să predau araba la țară. Absolvenții unei asemenea secții erau privilegiați din acest punct de vedere. Bine, munca era titanică. Făceam în anul întîi 22 de ore de limbă arabă pe săptămînă. Noroc de orele de cultură și civilizație, cu care, practic, ne destindeam, fiindcă numai cu orele de limbă tîmpeam! După primul semestru mi-aduc aminte că m-am întors aceasă reperor și le-am spus alor mei: „Mie mi-a ajus! Nu-mi mai trebuie!”

O.V.: Cele opt limbi străine pe care le stăpîniți, le-ați învățat de nevoie sau cu suflul unui „arheolog literar”?

Ch. T.: Eu am avut mereu o ușurință deosebită în deprinderea limbilor străine. Cînd terminasem liceul, știam deja italiana și spaniola. Le învățasem din teribilism, fiindcă voiam să fiu altfel decît colegii mei, care aveau alte preocupări. Existau pe atunci niște manuale de felul: „Învăță limba cutare fără profesor”. La liceu puteam să învățăm franceză, engleză sau rusă. Dar rusa n-o prea alegea nimeni. Adică la „**Eminescu**”, unde am terminat, au fost puțini colegi care s-au dus înspre rusă – cu toții aveau părinți exasperați că rusa era un soi de a doua limbă în stat. Nu prea mai atrăgea pe nimeni.

Noi, ardelenii, nu prea le-

avem cu autoritățile

O.V.: Ați fost un Gică-Contra?

Ch. T.: Da, sigur! Țin minte că în clasa a unsprezecea am pus un pariu cu o colegă și după vacanța de iarnă m-am dus cu barbă la școală. Dirigintei mele i s-a făcut rău.

O.V.: Părinții nu v-au muștruluit?

Ch. T.: Deloc! Bine, asta a fost șansa mea: am avut o educație profund anti-comunistă din familie. Bunicii mei, și cel din partea mamei și cel din partea tatei, au suferit în timpul comunismului. Bunicul din **Ardeal** a fost dus la **Canal** pentru că era „un om periculos pentru regim”. Era chiabur, fiindcă pragul de chiaburie era de patru hectare de pămînt, iar el a avut 4,04 hectare.

O.V.: Teoretic, oamenii care au suferit n-au chef să mai sufere și-a doua oară. Părinții dumneavoastră v-au crescut să puteți fi eroi?

Ch. T.: Dar nu uitați un lucru! Eu m-am născut în **Ardeal**. Iar noi, ardelenii, dintre toți românii, am avut un război țărănesc, al lui **Horia**, am avut o revoluție singeroasă, mai vulcanică decît în **Muntenia**, a lui **Iancu**, care s-a retras în munți și-a luptat, am avut răscoala de la **Bobîlna**, am avut un **Doja** care-a murit pe un scaun înroșit în foc. Luptele noastre n-au fost precum cele din **Muntenia** sau **Moldova**, care mergeau mai mult pe tiparul mișcărilor de haiducie, sporadice, de hărțuire, implicit mai haotice și mai puțin coezive la nivel comunitar. Noi, ardelenii, avem lupte în care oamenii s-au coalizat și-au vărsat sînge! Cu alte cuvinte, nu prea le-avem cu autoritățile! Și eu, înainte să lucrez cu soția mea, la editura noastră, am lucrat la editura unui prieten. Era ok. Ne înțelegeam. Dar cred că am o problemă cu recunoașterea autorității.

● interviu cu traducătorul De vreo 30 de ani lucrez cîte 10 ore pe zi

O.V.: Spuneți că nu v-a plăcut **Iisus** în adolescență fiindcă vă părea cam bleg. Sînteți un războinic?

Ch. T.: Da, probabil că am o fire mai războinică. Pînă la urmă, am făcut și arte marțiale în studentie. Am ajuns pînă la centura neagră. Puteam să despic în două cărămida, cu dosul palmei, dar artele marțiale le-am practicat numai pentru filosofia lor. Ca să-mi antrenez gîndirea și spiritualitatea. Asta m-a ajutat foarte mult să-mi sporesc puterea de concentrare. Poate și șahul, pe care-l joc de la patru ani, m-a ajutat să-mi ordonez și să-mi disciplinez gîndirea. Și-acum, cînd sînt obosit, joc șah cu calculatorul. În orice caz, acum am o formidabilă putere de concentrare. Nu am mai multă energie, dar pur și simplu, îmi focalizez energia, toată într-un loc. De aceea am și o foarte mare viteză de lucru.

O.V.: Puteți să faceți abstracție de lumea exterioară?

Ch. T.: Da, doar că mă costă. Tot datorită artelor marțiale. Făceam, de exemplu, în parc niște exerciții în care noi stăteam cu spatele și cineva ne ataca. Trebuia să putem intui de unde va veni lovitura și să reacționăm înainte să fim atinși. Firește că toate zgomotele străzii și-ale parcului ne înconjurau. Am încasat destule, dar de la un moment dat am început să mă prind. Era ceva, nu ca un sunet, ci ca o vibrație și puteai intui. Poate era aerul care se mișca, dar într-o fracțiune de secundă, dacă te concentrai, simțai din ce parte vine lovitura și te puteai întoarce la țanc pentru a o para. Acest lucru m-a ajutat. De pildă, acum vreo doi ani era o organizație nonguvernamentală, care nu cred că mai există – „Prietenii Iașului” se numea – și care susținea niște întîlniri cu un audi-

„Lumea noastră se sparge în fapte, iar nu în teorii”

O.V.: Care-ar fi motivația unui om de-a fi bun?

Ch. T.: Omul a fost făcut să fie bun.

O.V.: De unde știți?

Ch. T.: Fiindcă **Dumnezeu** este bun.

O.V.: De unde știți?

Ch. T.: Vedeți, noi oamenii, cînd vorbim de rău și de bine, ne aflăm pe teritoriul valorilor sublimite. Cînd mă uit la cer, văd soarele, văd planetele aflate în echilibrul lor fără să fie legate de nimic unele de altele – și nu cad. Da, sînt legate prin gravitație. Dar gravitația este „ceva”. Gravitația este un principiu, este „ceva care este”, care nu se vede, nu e un lucru, ci o forță. Și tocmai asta e: lumea noastră, de fapt, se sprijină în principii, iar nu în lucruri. Cînd vezi un copac, o frunză, cînd vezi muntele cît este de frumos, cînd vezi marea cît este de frumoasă, nu poți să nu înțelegi că frumusețea aceasta descoperă de fapt, binele, armonia, care încheagă și păstrează laolaltă lumea immanentă. Mi se par uneori lucrurile gratuite și nu le înțeleg. Dar mi-am dat

seama că tot ce raționam noi o facem cu inteligența noastră finită. Tot ce gîndim este finit, dar avem tendința să absolutizăm. Este în **Coran** o pildă în care **Moise** se întîlnește cu un întept. Îl întrebă dacă poate să meargă cu el prin deșert, ca să-i fie mai ușor, să nu se teamă de hoți. Iar înteptul i-a spus: „Bine. Numai că vezi că eu sînt mai ciudat. O să fac diferite lucruri, dar să nu ma întreb de ce”. Tot mergînd, se întîlnesc cu un tînar. Tînarul, „Bună ziua”, **Moise**, „Bună ziua”, înteptul scoate cuțitul și-l omoară. **Moise**, „Ai înnebunit? Ce-i cu tine?” „Nu mă întrebă că nu pot să-ți spun”. Merg mai departe și-ajung într-un port la **Marea Roșie**. Acolo, văd o corabie. Oamenii munciau, încărcau mărfuri și-și vedeau de treabă. Înteptul se duce și începe să zgîndere cu junglierul lemnul de sub linia de plutire. **Moise**: „Tu ai înnebunit de tot!” Pînă la urmă se întîlnesc cu niște tineri care dormeau sub zidul părăginit al casei lor. Înteptul, „Săpați aici”, ei sapă și găsesc o comoară. „Uite, mi-am încheiat misiunea și acum pot să-ți deslușesc”, îi

de cărți. Forța mea vine de dincolo

și scriitorul Christian Tămaș

toriu din care făceau parte diferite persoane mai educate – medici, profesori, oameni serioși. Întîlnirile se petreceau la **Casa Eminescu** și-ntr-o duminică, cînd era 1 iunie, la clubul de lîngă se desfășura mare petrecere și sărbătoare. Toți tipau, rîdeau, urlau, „Hai, copii, luați bombonica!”, spuneau poezii, ce mai! – era un vacarm că nu numai că nu ne auzeam între noi, dar nu ne auzeam nici propriile gînduri. Toată lumea a propus să aminăm, că să le zicem să înceteze nu era chip. Eu m-am concentrat în acel moment, n-am mai auzit nimic în jur și am avut un discurs foarte coerent, de o oră, despre **Islam**. Deci pot să fac asta, dar mă obosește. După aceea am nevoie de timp să mă refac.

O.V.: Aveți un cult pentru auto-disciplină?

Ch. T.: Da! Cred că asta e foarte important, să te auto-disciplinezi. Eu lucrez și acum, după atîția ani, cîte zece ore e zi. De cît timp? De mult! De cînd mă pregăteam pentru admiterea la facultate. De atunci am programul acesta, de mai bine de 30 de ani.

Cînd dai ceva oamenilor, se poate alege praful. Cînd dai ceva unei dimensiuni transcendente, aia nu dispare!

O.V.: Dar munca nu înseamnă doar putere de concentrare. Cum vă păstrați motivația?

Ch. T.: Dar eu nu-mi pierd niciodată motivația! De ce? Pentru că mi-am dat seama de un singur lucru: că motivația mea nu-i aici. E în altă zonă. Deci în momentul în care motivația este immanentă, ți-o pierzi foarte repede. Mai ales în lumea de astăzi, unde dacă te ieși după ce se întîmplă cu idealurile, îți

vine să te spînzuri și-ai terminat. Dar mi-am dat seama că motivația mea este cealaltă. Vedeti, dacă vă gîndiți numai puțin la ființa umană observați că noi părem s-avem un destin tragic: ne naștem pentru a muri. Deci capătul de drum este moartea indiferent ce-am face. Murim fără să fim vinovați, murim fără s-o merităm. Iar cînd aruncați un gînd înspre asta, nu vă mai vine să faceți nimic. La ce bun?! Dar dacă vă gîndiți că această viață immanentă, tranzitorie nu este unica dimensiune a existenței noastre, pentru că ne aflăm într-un univers căruia îi spunem infinit, atunci trebuie să acceptăm că trebuie să existe și alte dimesiuni decît cele finite, care ne determină. Ar fi absurd să fie altfel! Ce facem? Trăim 80 de ani și după aceea, ce? Mergem în **Nirvana** să ne relaxăm spiritul? Nu! Ceva se întîmplă! Și din momentul în care am început să mă gîndesc la asta, la faptul că eu mă aflu nu doar sub auspiciile imanenței, ci și ale infinitului, axa mea s-a dus în sus.

O.V.: Statisticile arată, într-adevăr, că oamenii care trăiesc pentru o cauză mai mare decît ei înșiși, au mai multă vitalitate, înfăptuiesc mai multe lucruri și chiar trăiesc mai mult. Dar transcendența nu e o cauză cam imprecisă?

Ch. T.: Nu! Vedeti, a fost o vreme cînd aveam o cauză, cînd trăiam pentru oameni și-n mine se actualiza mitul samuraiului. Dar apoi mi-am dat seama de un lucru: dacă faci ceva pentru oameni gîndindu-te că ceea ce faci e pentru ei, asta merge o perioadă, dar după aia nu-ți mai vine. Și-n plus, plecînd de la oameni, nu poți niciodată să-l cunoști pe **Dumnezeu**. Rămînînd printre oameni ajungi să ai așa de multe decepții, încît ajungi să-l pui și pe **Dumnezeu** într-un tipar nefiresc. Zici: „Păi dacă tu, Dumnezeu, ai făcut asemenea ființe, păi

mie nu-mi trebuie așa un dumnezeu incapabil ca tine!”. Și-atunci am încercat calea inversă: i-am cunoscut pe oameni plecînd de la **Dumnezeu**, adică n-am mai făcut nimic pentru ei, ci pentru **Dumnezeu**. Am zis: „Doamne, uite, am făcut lucrul ăsta! Ia-ți-l! Distribuie-l Tu, cum vrei, că eu nu mă pricep.” Iar din momentul acela totul s-a schimbat. Fiindcă atunci cînd dai ceva oamenilor, se poate alege praful. Dar cînd dai ceva unei dimensiuni transcendente, aia nu dispare!

Ăsta-i crezul meu: să trăiesc ziua de azi ca și cum ar fi ultima

O.V.: Aveți siguranța acestei dimensiuni?

Ch.T.: Am exact siguranța sfîntului **Pavel** care vorbea corintenilor, cînd l-au întreat: „Chiar așa o fi, cum o zis Cristos? Există viața de dincolo?” El a răspuns: „Oameni buni, sincer să fiu, habar n-am. Dar dacă trăim pe pămînt ca și cum ceea ce-a spus Cristos e-adevărat, nu vom pierde nimic atunci cînd ajunși la sfîrșit, vom vedea că nu e așa. Fiindcă, oricum vom fi trăit bine aici, făcînd binele moral și spiritual. În schimb, dacă aici nu-l credem și ajunși la sfîrșit, vedem c-avea dreptate, vă dați seama ce iese din asta?” Cam așa cred și eu.

O.V.: Totuși n-aveți nevoie de-un feedback?

Ch.T.: Dar îl am! L-am primit deja! **O.V.: Cum?**

Ch.T.: În primul rînd l-am primit, ca să spun așa, prin cursul propriei vieți. Adică, în '88, cînd am terminat facultatea, am făcut prima traducere. Am publicat la „Convorbiri Literare”, „Nunta de diamant”, de **Mikha'il Na'ima**, un scriitor libanez. Apoi, în '92, am publicat primul meu roman, „Cavalerul Negru”. În fine, uitîndu-mă-n urmă, eu încă nu am 48 de ani, dar am împlinit 82 de cărți. Acumulat, am scris peste 20.000 de pagini publicate. Forța mea de muncă vine de dincolo, altfel nu se poate explica. Eu spun că aici e *feedback*-ul. Fiindcă mă uit la colegii mei, care muncesc, muncesc mult și ei... Secretul este următorul: noi nu știm dacă vine ziua de mîine. De fapt, nu știm... Dar ziua de azi este! Ăsta-i crezul meu: să trăiesc ziua de azi ca și cum ar fi ultima, fiindcă n-am siguranța celei de mîine. Fac tot ce pot azi fiindcă nu știu ce-o să fie apoi. Vedeti, acel proverb, „nu lăsa pe mîine ce poti face azi” are în el multă filosofie.

O.V.: Credeți în auto-disciplinare. Trebuie să credeți și-n puterea de-a vă auto-determina...

Ch.T.: Sigur, dar cred ca un creștin. Asta e diferența dintre creștini și musulmani, care sînt convinși că totul vine de la **Dumnezeu** și nu se impacientează să facă nimic. Dacă ai întîlnire cu unul dintre ei, dar îl oprește vecinul la poartă, el nu mai vine la întîlnire, că zice că **Dumnezeu** n-a vrut și i-a scos vecinul în cale. Creștinul e altfel. Țineți minte de nunta de la **Cana Galileii**. Se terminase vinul și, la început, **Iisus** s-a strîmbat, că „Ce ne trebuie nouă vin?” Apoi s-a înduplecat și-a spus: „Umpleți butoiul cu apă”. Abia apoi l-a făcut vin. Creștinul știe că el nu poate face miracole, dar ca miracolul să se producă, tre-

„Capătul de drum este moartea indiferent ce-am face”

buie să umple butoiul, trebuie să facă ceva. Așa cred și eu în mine și-n capacitățile mele, în sensul că trebuie să-mi umplu butoiul. Uneori mi se pare însă că butoiul meu o avea vreun cep sărit, că nu se mai umple.

O.V.: Ați tradus „Exercițiile spirituale” ale lui Ignățiu de Loyola. Le-ați practicat, ați urmat prescripțiile de învingere a ego-ului, de auto-programare a calităților?

Ch.T.: Nu! Nu erau pentru mine. În schimb de la el mi-a rămas deviza lui de supraviețuire: „A fi contemplativ în acțiune”. Fiindcă n-ai timp altfel, dacă le separi. Eu nu am timp să mă rog, să merg la biserică. Mă duc numai ca turist în biserici. Și-atunci mi-am dat seama că poți contempla în timp ce lucrezi, că în timpul muncii, pot vorbi cu **Dumnezeu**. Traducînd, vrînd nevrînd, meditez, mă gîndesc la **El** și îi vorbesc.

Asta înseamna să fii fînăr: să fii capabil să lași tot pentru a-ți urma idealul!

O.V.: Nu vă lipsesc oamenii?

Ch.T.: Nu. Vedeti, cînd eram încă adolescent am avut șansa să citesc ceva de **Plutarh**. El spune pe undeva: „O carte întotdeauna înlocuiește un prieten. Un prieten nu înlocuiește niciodată o carte”. N-am încredere deloc în oameni, dar am încredere totală în **Cel** care-i trimite în calea mea.

O.V.: Sînteți totuși un pedagog. Cum puteți preda fără s-aveți încredere în oameni?

Ch. T.: Vedeti, eu mă bucur că pot să spun ceea ce spun, iar dacă ideile mele produc undeva, într-un miez de suflet, o schimbare, mă bucur și mai mult. Într-o vreme mă chinuiam foarte mult fiindcă mă interesa și ce iese din sămînta pe care o aruncam. După aceea am tradus cartea aceea, „De vorbă cu Dumnezeu”, care are peste 700 de pagini, în total, și-am ajuns la concluzia că nu trebuie să-mi bat eu capul de ce se alege de sămînta mea. Treaba mea e doar s-o arunc! Într-adevăr, am enorm de multă încredere în tineri. Și asta cer tuturor celor de vîrstă dumneavoastră: păstrați-vă așa, rămîneți idealisti și curajoși! Nu îmbătrîniți! Fiindcă vedeti, se întîmplă: pînă la 20 de ani sîntem oameni buni, ai idealurilor, sîntem cei care ne-aruncăm în foc pentru o idee, avem valoare! După aceea sîntem căsătoriti. Iar după 30 de ani, ne trezim bătrîni. Am văzut atît de muți oameni, de peste tot din lumea asta, care după 30 de ani încep să moară în interior... Îmi spunea cineva: „N-am făcut nimic în viața. Am făcut bani, o casă, un copil. Dar oricine poate face un copil. De fapt, eu n-am trăit nimic!” Era un om bătrîncios pe dinăuntru fiindcă își leg-

ase viața numai de ceea ce este muritor și își dădea seama că, de fapt, nu trăise deloc! Asta vă cer: păstrați-vă tineri!

O.V.: Adică, entuziasmul.

Ch.T.: Da! Eu gîndesc acum la fel ca la 20 de ani. Fiindcă nu m-am legat de ceva muritor. Nu m-am legat de un om, care va muri și el, ca și mine! Eu am tot spus-o: creștinismul cade în ritualism. Iar o religie căzută în rit e una muribundă. Islamismul, însă, s-a păstrat tînăr. Noi avem ceva de învățat de la musulmani! Desigur, nu din tehnicile lor, dar din trăirea lor. Vedeti acolo bărbați care-și lasă familii, copii, soții, tot, ca să se arunce în aer în numele lui **Dumnezeu**! Asta înseamna să fii tînăr: să fii capabil să lași tot pentru a-ți urma idealul! Dacă te legi de oameni, vei trăi muribund! Eu m-am legat de **Dumnezeu**. Dacă văd **Caraimanul**, ăla-i **Dumnezeu**. Dacă văd marea, acolo e **Dumnezeu**. Gîndesc la fel ca sfîntul **Francisc**, cel care făcea un altar din orice. Dacă vedea o creangă, o înfîgea în pămînt și făcea un altar din ea. Știți povestea cu rățușca care nu putea să înoate. A primit un băț: „Poftim, agăț-te cu el de cer și n-o să te scufunzi”. Și nu s-a scufundat. Bățul ăsta de care ne-agățam de cer e ceea ce ne păstrează tineri.

O.V.: Sînteți sigur că nu-l vedeți pe Dumnezeu în munți și-n mări tocmai fiindcă nu vi s-a arătat niciodată?

Ch.T.: S-ar putea. Dar mă gîndesc, cum v-am spus, că am totuși o medie de patru cărți pe an. Pînă la urmă, eu nu l-am căutat pe **Dumnezeu**. El a venit înspre mine. Tot ce am făcut, toate cărțile de care m-am apucat, eu nu le-am căutat. Pur și simplu s-a întîmplat. Etimologia cuvîntului „întîmplare” știți care este? „In – templum”, în templu. Înseamnă ceea ce se petrece ascuns de înțelegerea neofitilor. Fiindcă poți să-l cauți pe **Dumnezeu** de-nnebunești! Asta e drama lui **Blaga** sau a lui **Arghezi**: caracterul discreționar al revelării divinității. Poți trăi frumos, într-o via **Lui** și să nu-l găsești niciodată! ...Pînă la urmă, majoritatea sfîntilor au început prin a fi mari păcătoși. **Sfîntul Vasile** era un bețiv. Pare că **Dumnezeu** îi preferă pe ticăloșii care se leapadă de ei înșiși.

O.V.: Credeți c-ați fi în stare de sacrificiu?

Ch.T.: Dacă n-aș fi în stare, ar însemna că tot ce cred despre mine e greșit. **Dumnezeu** m-a ferit de încercări grele. Au fost momente cînd n-aveam ce mîncă, e-adevărat, dar asta e o nimica toată. Dar ce poate cineva să-ți ia mai mult decît viața? Iar pe aia oricum o dai. E-o vorbă care-mi place și care sună cam așa: cine moare azi, nu mai moare luna viitoare.

Oana OLARIU

**Prrijină în principii, de
u în lucruri”**

zice: „Tînărul acela avea să-și ducă familia la pierzanie peste zece ani. Curmîndu-i viața, i-am salvat pe ceilalți. Negustorul acela care-și încărca marfa avea să înșele pe un alt negusor, care voia să-și mărite fata, iar asta l-ar fi făcut să se sinucidă și-ar fi ajuns în Iad. Iar tinerii aceia zdrențăroși s-au necăjit că le-a luat un creditor casa, dar ei nu știau că bunicul lor îngropase o comoară acolo”. Mi-am dat seama că totul are un rost. Și moartea unui copil, și un dezastru. Fiindcă noi nu știm „de ce-ul” care dă sens. Putem înțelege „cum” se petrec lucrurile, dar nu și „de ce”. Iar dacă o să credem că totul se întîmplă spre mai binele nostru, atunci lumea ar arăta altfel.

O.V.: Asta înseamnă fatalism. Credeți că aveți o menire?

Ch. T.: Oricine are o menire. Omul își află mereu menirea, doar că, din păcate, uneori abia atunci cînd se află aproape de sfîrșit, ca și cum i s-ar bate obrazul. Să vă spun un banc. Era **Ion**, om drept-credincios, cocotat pe vîrfurile casei, după inundații. Vine un elicopter

să-l salveze, dar **Ion**: „Nu, plecați, că viața mea e-n mîinile Domnului. Mergeti după ceilalți, pe care n-are cine-i salva.” Vin doi pescari și-i zic să urce, dar **Ion**: „Nu, că viața mea e-n paza Domnului și m-o salva El!” Așa că **Ion** moare. Supărat, se rătoieste la **Dumnezeu**: „Cum ai putut să mă dezamăgești? Te-am așteptat pîna în ultimul moment. Au trecut oameni pe-acolo și Tu n-ai trecut!” La care, **Dumnezeu**: „Măi, Ioane, ți-am trimis elicopter, barcă, pe alese și nimic nu ți-a convenit! Credeai că ăia au venit de capul lor? Eu i-am trimis! Dacă tu n-ai vrut?!” Vedeti, mîna lui **Dumnezeu** e întinsă permanent. Cei care nu-și simt chemarea e fiindcă nu sînt atenți. Și e greu să fii atent fiindcă te fură lumea, te fură strălucirea **Diavolului**! După părerea mea, societatea de azi e mai periculoasă decît comunismul. Comuniștii veneau cu tancurile, te zdrobeau, dar lumea aceasta îți fură sufletul. Nu-ți zdrobește corpul, ci-ți fură sufletul! **Diavolul** e frumos și-ți vine să te duci cu el!

Vizavi de primărie

Alegerile care n-au cumpărat

● „anul ăsta nu cred că mai iese domn' primar, chiar dacă o făcut petrecere la discotecă, cu mici, cu bere, cu parașute”

Cu prilejul scrutinurilor locale de duminică, 10 iunie, reporterii „Opinie vechi” au luat la pas orașele și satele județului Iași, să vadă cum votează lumea. Din Ciurea, trecînd prin Ruginoasa, Târgu Frumos, Mircești, Podu Iloaiei, pînă în Hîrlău, Pașcani și Iași au înfilnit oameni care își aleg conducătorii pe de rost, însă cu inima îndoită.

Cu ștampila care fuge

● așa se circula prin secțiile de votare, unii vin să pună parafa, alții ajung cu capsă deja pusă

Prin fața grădiniței se plimbă sălătăret un duim de oameni și nici unul n-are jucării în brațe, nici nu aleargă spre vreunul dintre copiii bucălați. Peste drum, la **Scoala Generală „Petru Rareș”**, alt puhoi năvălește, organizat totuși, înăuntru și se sprijină pe gardul scund de fier cînd termină de ștampilat toate cele patru buletine cu nume înșirate de-a lungul foilor. „Cu activitățile de sezon și la noi, la Hîrlău”, se aude vocea domoală a unui moșneag pe care-l arde soarele, căci n-a mai încăput sub copacul de la intrare.

La prînz, telefoanele zburdă după statistici și doamna **Elena Ciornei** a-

runcă un ochi peste fișele îndosariate într-o folie de plastic și dă verdictul, „10-11% la grădiniță, secția 4”. La cîteva secunde, de la o masă alăturată strigă un domn cu pixul în prelungirea mîinii întinse, care ar vrea să șoptească, dar îi iese un strigăt înfundat, „220 la ora 12, pînă-n 230”. Și-n vreme ce numărările se-nvîrt între procente și cifre adunate pe hîrtie, perdelele albastre ale cabinelor de vot se foiesc, se cutează, iar electoratul iese parcă mai zăpăcit decît a intrat. Și cînd se-nfilnesc la ușă, nou veniții și cei ieșiți din camera cu ștampile se-ntreabă șugubăt „ei, ș-ai votat, ăi?”. „Am venit abia

acu' să strîc un vot”, i se răspunde, iar gardianul din fața ușii se îndreaptă de spate și gîndește cu voce tare, „apăi dac-ați venit să-l stricați cu tății” și se oprește cu un semn de renunțare aruncat cu mîna.

Glaspapir pentru anonimi

Domnu' **Gelu** nu doar că vinde „pui albi, curci” și alte orătării, ci face și-o polemică discretă în fața porții, că doar are curte nu departe de școala generală și-i trec pe lingă gard toate voturile. Treabă nelalocul ei pentru cei din comisie, care-i scutură la intrare pe toți de pliante electorale, „că-i propagandă”. Dar unii se feresc, apucă pe altă stradă și dacă-i întrebi de ziua votului, îi pufnește un ris colorat. „Ei, cînd o să candideze tata, atunci o să merg și eu la ștampilat”, spune c-o dezamăgire ascunsă **George**, sprijinindu-și brațul pe umărul tatei așa, demonstrativ.

Printre picioarele alegătorilor care

gîfîie surd de căldură se-amestecă șlapii ruți ai cîtorva puradei. „Cu cine, cu cine nu votez, niște draci is toți. Da' cu unul tre' să ținem”, îmi spune una din țigănci, mai tînără și mai pornită, cu cozi împletite măruntel pe umeri.

La **Pîrcovaci**, se votează pe-aceleași liste, fiindcă oamenii aparțin tot de **Hîrlău**. Numai că „hîrtia-i de proastă calitate, da' eu nu vă validez dacă-mi veniți așa cu foaia”, după cum îi spune președintele de comisie **Mărioarei**, o doamnă cu privire nevinovată și trei sacose pe care abia le ține cînd în cabină, cînd afară, fiindcă-i „fuge ștampila”. Lingă secție e-o crîsmă c-o bancă scorjită ocupată de bătrîni cu chip arămiu. „Domnu' Cernescu, că el ne-o făcut drumurile și cîte și mai cîte”, se-ncurajează ei cu gurile uscate, că berea-i scumpă la cîrciumarul lor. Așa se circula prin secțiile de votare, unii vin să pună parafa, alții ajung cu capsă deja pusă. Ca **Nicu**, care molfăie, învîrtind pedalele bicicletei, două vorbe cu nerv. „Eu? Eu am votat, da, am votat cum am și trăit. Prost tare”.

Anca TOMA

Un vot pentru majorat

● Vlad este sigur că „toată treaba asta-i putredă”

„Deocamdată au venit 319 persoane din 1400 cîte avem pe listă” îmi spune o domnișoară brunetă, îmbrăcată într-o rochie albă cu buline negre, de care stă prins un ecuson. De lingă observatoarea secției 319 din Iași, cartierul **Tătărași**, o altă doamnă își abandonează mărul verde pe jumătate mîncat pe masă, și își amintește că și ultima oară cînd s-a votat, pe la ora prînzului, tot cam atîtea persoane își făceau prezența.

Din ce îmi dă de înțeles, unul dintre motivele pentru care lumea nu se înghesuie la cortinele albastre ale cabinelor de vot este căldura de afară. De aceea, membrii comisiei se așteaptă ca mai spre seară să-și facă apariția cea mai mare parte din persoanele care vor umple urna cu hîrtoage. Tot atunci poate că va veni și un număr mai mare de tineri care, în comparație cu cei mai coți, par aproape inexistenți.

Cu ochelarii de soare la piept și cu un zîmbet redobîndit deîndată ce a lăsat jos din mînă ștampila, **Vlad** începe să ridă. „E prima oară cînd apuc și eu să votez, pentru că acum vreau cîteva luni am împlinit și eu 18 ani”. Îmi zice că toată campania l-a făcut curios, și a vrut să vadă cum e să votezi. Despre situația din conducere, **Vlad** este sigur că „toată treaba asta-i putredă”, și că votul nu are prea multă valoare. De aceeași părere este și un domn venit

împreună cu familia sa. Acesta are o părere proastă despre toți candidații, și de aceea „eu votez doar ca să nu iasă altcineva”.

Din cameră iese și un bărbat blond, îmbrăcat într-o salopetă care abia reușește să-i țină burtă. Pentru nea' **Fănel**, lucrurile sînt simple. Acesta a venit „pentru ca așa trebuie”, și „tot ce știu eu e că mi-au tăiat din salariu”. Îl cheamă și pe un tînăr din apropiere, și ne sfătuiește să schimbăm conducătorii ori de cîte ori avem ocazia. „Copii, astia nu trebuie lăsați să prindă rădăcini, că după aia cu greu îi mai dai la o parte”.

Fum pe pragul electoral

La intrarea școlii **Ionel Teodoreanu** este liniște. Doar cîteva dintre membrii comisiei ieșiți la fumat mai colorează curtea spre care se îndreaptă încet doi bătrîni. Dintre ei, numai „moșu”, la fel de vechi ca și bastonul de care se sprijină atunci cînd urcă sau coboară scările este venit să voteze. Baba **Ana**, în ai cărei ochi se poate citi devotamentul, are doar grijă de scaunul cu roțile în care bătrînul „a căzut” acum ceva vreme. „Moșu”, după cum își spune acesta, tremură din toate încheieturile atunci cînd se ridică în picioare pentru a intra în cabina de vot, însă „e o chestie care trebuie făcută”. Vorba îi este înecată, dar motivată de crezul că mîine îi va fi mai bine. „Știi cum se spune, speranța moare ultima”.

Iulian BÎRZOI

Semnătură pe-o tărie

● sînt în stare să îi ia buletinul și să voteze în locul lui

În satul **Mircești** oamenii sînt credincioși, își îmbracă straiete „de curat” și duminica pornesc cîte unul, cîte doi, spre biserică, la slujbă. Pentru 'nea **Fane**, duminica asta „biserică” s-a mutat mai la deal, spre ieșirea din sat, a tras bicicleta în fața cîrciumii unde lucrează **Andreea**, care „nu-i de loc de aici” și bea o bere cu vecinii. Vorbește despre politică, despre partide și cît de bine era pe timpul lui **Ceașcă**, „Dumnezeu să-l ierte, că tare a mai fost bun”. De votat, a votat, nu vrea să spună cu cine, dar face complice cu ochiul ghiontindu-și camaradul, „ne mai gîndim și noi așa la cîte a făcut primarul ăsta pentru noi”.

Andreea, „fata de la bar”, e străină de meleagurile pe care s-a născut **Alecsandri**, dar spune rîzînd că de dimineată „tot vin handralăii, ori au fost la votat și fac o pauză, ori vin să bea un rachiu ca să își facă curaj. M-au înnebunit cu politica lor”.

Nașului nu-i place movul

La „discoteca din sat”, de lingă școala unde s-au instalat urnele de votare, oamenii parcă ar pune la cale ceva. Se strîng în grupuri și vorbesc agitat, unii mai trîntesc pălăriile jos scuipînd în sîn, trîntînd un „al naibii să fiu dacă...!”, alții, dimpotrivă, beau „o cinzacă” liniștiți, privindu-se în tăcere, mulțumiți doar să asculte și să dea din cap la ceea ce vorbesc ceilalți. E un acord tacit între ei, pesemne, ca atunci cînd se întîlnesc, în loc să întrebe de sănătate, să-și scuture mîinile cu putere și să întrebe: „Și? Ai fost la vot?”. Dar **Doamne**-fereste pentru cel ce spune „nu”, că sînt în stare să îi ia buletinul și să voteze în locul lui. Lui **Viorel** i s-a întîmplat. „Este una în sat care tot spune că dacă nu votez, vine ea și mă ia de mînuță, să pun ștampila pe cine vrea ea. I-auzi, domnule! Să vin cu ea la vot, i-auzi, ptiu!” se revoltă săteanul, scărpinîndu-și părul plin de sudoare.

Toate ca toate, dar cine vrea să fie în rînd cu lumea, trebuie să vină la școală și să voteze. **Viorel** se adăpostește sub un copac de lingă centrul de votare și a observat pînă acum cam tot ce mișcă, a văzut cum s-a gătit lumea, cum „s-a cumințit taman azi”. Zice el că „anul ăsta nu cred că mai iese domn' primar, chiar dacă o făcut petrecere la discotecă, cu mici, cu bere, cu parașute”. Pînă la ora unu de amiază, aproape 200 de oameni au votat și chiar dacă actualul edil a venit să dea mîna cu alegătorii, „nașu” lui **Viorel** nu-l vede bine. „Uite, adevăratul primar va ieși cel de la PP-DD, ai să vezi. La fel ca la prezidențiale, în doi ani. Eu cred că mă mut la ei, nu trebuie să aibă căruța asta și o inimă?”, spune nașu', netezindu-și barba deasă. Își întoarce apoi privirea înspre „finul de cununie” și începe a rîde cu poftă: „ia uite, bre, m-a crezut!”.

Cristina BABII

Patru ani în schimbul unei hîrtii

● „eu îl aleg pe omul de care are nevoie tatăl meu, la consiliile județene i-am ștampilat pe toți”

Încă de la ora deschiderii, la secțiile din **Târgu Frumos** au venit laolaltă, buluc, familii și prieteni pentru a îndesa ștampila pe buletinul de votare. Printre primii sosiți se numără domnii **Ionel** și **Victor**. Ambii au ajuns la o vîrstă la care promisiunile primarilor li se par niște versuri spuse într-o buclă, dar fetele acoperite de un zîmbet larg le arată că poate de această dată au făcut alegerea cea bună. „Cu toții așteptăm schimbări. Dar aici în Tîrgu Frumos ne trebuie o organizare mai decentă și niște locuri de muncă”, îmi spune privind cu ochi pieziși la carnetul domnului **Victor**. „Da, de cînd fostu' primar a desfiintat încălțămîntea, a făcut și el un drum și cîteva gropi, atît”, îl completează rapid, cu jumătate de gură, domnul **Ionel**.

La școală se notează cu ștampila

Prin oraș domnește o liniște care îi miră și pe unii dintre locatari. „Mă așteptam să mai umble cineva cu un «Hai PSD» sau ceva, dar e tăcut”, îmi zice cu un glas puțin răgușit **Elena**. Ea lucrează la pizzeria aflată lingă o stație de votare și de dimineată se plimbă de la masă la masă fără încetare. „Se adună tineri, bătrîni, oameni cu familia, mulți după ce ies de la școală, vin aici la o cafea și o țiga-

ră”, îmi zice fata grăbită să ia comanda unui cuplu care tocmai ajunsese.

„Pacea” de după votare este însă distrusă de un strigăt puternic care vine de la una din secții. Un domn mai cărunțel, dar cu mult aer în piept începe să tipe la un grup de oameni. „N-am făcut nimic eu, îi jur. Doar și eu fac parte din consiliu, cum să fac așa ceva?”. Indiferent de problema sa, nimeni nu încearcă să-l calmeze, nici măcar ofițerul pus să păstreze ordinea în timpul alegerilor.

Deși pe unii ziua votului i-a prins cu ceva nervi, tinerii care țin pentru prima oară buletinul de votare în mînă nu par a fi deloc emoționați de o asemenea responsabilitate. „Eu votez cu omul de care are nevoie tatăl meu, la consiliile județene nici nu m-au interesat, i-am ștampilat pe toți”, îmi zice un tînăr, cu un rînjit pînă la urechi. Fetele însă votează de frică, iar una din ele îmi mărturisește, aparte că „am auzit că se plătește cu închisoare dacă nu mergi să votezi”.

Pînă la amiază, holurile școlii încep să fie bîntuite de alegători grăbiți, iar frustrarea acestora se aude și de afară. Unii mai mormăie ceva, alții țin supărările pentru ei, doar un domn, puțin necăjit, iese grăbit pe poarta incintei. „Bătaie de joc! Să stau jumătate de oră ca să votez un bambilie?!”

Paul ANDRICI

La secție, degeaba

judeteul Iasi pîna la capăt

● mama candidatului din partea USL îmi spune ce măgării fac cei din PDL, că dau cîte 50 de lei pe vot ● părea că turismul electoral a început încă de la ora 7.00 dimineața ● „s-au săturat oamenii de minciuni la tavă de 20 de ani”

S-au dus gălețile

● „mai adu o bere. Da’ doar n-am votat degeaba!”

Tipul din spatele microbuzului a adormit pe roata de rezervă. Se trezește brusc înainte de **Ruginoasa** și dă un telefon: „Întrebare rapidă. O secundă! Prințul Nicolae e al Moldovei sau al Craiovei? Zi repede!”.

Cobor lângă școala cu secțiile de votare 1 și 2. În față, pe trotuar, doi bărbați prăfuiți, îmbrăcați în trening, stau și discută în șoaptă, aproape conspirativ. „Am pierdut un om!”, strigă cineva dinăuntru, dîndu-și seama că șeful secției nu mai e de găsit. Însă imediat reapare domnul **Paul**: „Totu-i liniștit. Aici la mine am avut 40% prezență la vot și dincolo, la cealaltă secție, cred că sînt vreo 20”. Omul mă asigură că nu s-a dat spagă electorală în sat. „Aici în centru cel puțin nu. S-au dus gălețile anul ăsta, gata. Așa pe la colț dacă s-a mai dat cîte o bere acum eu n-am de unde să știu”. Unul dintre cei doi bărbați în trening iese din școală mîndru, spărgînd semințe și evitîndu-mi privirea.

Undeva pe drum, un copil îmbră-

cat doar în pantaloni scurți, negri, se joacă alergînd în jurul unui stîlp, ținînd într-o mînă o funie albastră, ca cea cu care sînt prinse bannerele electorale prin restul satului. Cel care a fost rupt de-aici nu se vede nicăieri.

Prin fața mea trece un puști cu un pliant electoral albastru și cîțiva lei în mînă. Îmi dă „Bună ziua” și după ce trece de mine aruncă pliantul.

„Mai adu o bere. Da’ doar n-am votat degeaba!”, îl trimite unul dintre cei doi băiețași care stau în fața cîrciumii pe celălalt. Aici se discută politică, nu glumă. Vreo șase bărbați, care și-au parcat scuterele și bicicletele pe unde au apucat, stau pe scăunele sau reze-mați de gard în fața barului și se îmbărbătează unul pe altul. „Du-te, mă, și votează!”, „Du-te, bre, și vezi-ți de treaba ta. Ce, ai înnebunit și tu?”. „E timp. Cît e ceasul acum? Mai avem patru ore”.

Peste gardul casei din spatele cîrciumii apare un cap de femeie care-i întreabă pe bărbați dacă și-au făcut datoria de cetățeni. „Frumos am fost, hotărîți,

asa!”, vine imediat răspunsul. „Tre’ să fii mîndră că o să ai fecior primar”, completează unul dintre ei. Din curte iese o mașină cu cinci oameni și pleacă în direcția școlii. O femeie de pe bancheta din spate își face cruce.

Începe să bată vîntul și bărbații se retrag înăuntru, la adăpostul cîrciumii, și încep a dezbate mai aprig. „Da’ dacă iese USL-ul mîine dimineața mi-am făcut bagajul și-am plecat la Heleşteni!”. „Ha! Acuma te-ntorci, UNPR-istule care ești!”. „Auziți, da’ eu cum am zis? Dacă iese cine tre’ să dau bere?” Femeia, mama candidatului din partea USL, intră cu mine în vorbă. Îmi spune ce măgării fac cei din PDL, că dau cîte 50 de lei pe vot și că „satul ăsta e plin de bețivi care își dau votul pe bani de rachiu”.

Copilul de mai devreme se întoarce cu niște ziare de altă culoare și o înghețată. La primul stîlp aruncă zia-rele.

Se întoarce mașina cu cei cinci oameni și șoferul îl întreabă pe-un bărbat care stă rezemat de gard cu cine-a votat. „Cu Ceaușescu! Încă mai am acasă tabloul cu el!”

Ioan STOLERU

„Auziți, da’ eu cum am zis? Dacă iese cine tre’ să dau bere?”

Roșu și negru în Ciurea

● șiretlicurile celorlalți primari au fost auzite în tot satul

Duminică la prînz, locuitorii din **Ciurea** alergau la școală, chiar dacă ulițele zvîcneau sub arșița mediteraneană. Oamenii se foiau prin curtea generalei ca la iarmaroc și se îndrumau unii pe alții cu cine să voteze. De fapt nici nu trebuia să-și dea sfaturi pentru că de la bătrîni la tineri le era clar cine s-a preocupat de bunăstarea comunei și cine nu.

Domnul **Costin**, vecinul de vizavi al școlii, m-a poftit la fîntînă să-mi povestească ce-i și cu alegerile din anul acesta, pentru că deși s-a pensionat, poartă în continuare grija comunei, precum o făcea și atunci cînd era consilier local. „Dacă azi vezi mătale că oamenii urcă și coboară de la școală, în toamnă, la alegerile pentru guvernare, o să fie puști pe aici. S-au săturat oamenii de minciuni la tavă de 20 de ani pentru că văd că România numai în jos merge”. La el în comună, însă, în ultimul timp, primarul s-a îngrijit cumva de toate satele pe care le are în conducere. „Domnul **Lupu** este un băiat tare bun. De cînd l-am cunoscut, niciodată nu l-am prins cu mîna în buzunarele noastre, în schimb ceilalți își trăgeau cît să le ajungă”, crede bătrînul.

Cît despre șiretlicurile celorlalți primari, ele au fost auzite în tot satul. **Lucica** din cauza lor nu a mai mers la

vot vreo cîteva mandate, iar anul acesta, după ce s-a asigurat că primarul actual merită un al doilea mandat, s-a îndreptat către secția de votare. Însă, în cîteva clipe a ieșit pe ușa școlii batjocorind. De cînd nu a mai folosit buletinul, actul i-a expirat, iar femeia în pragul porții își blestema soarta pentru că i l-a scos în cale pe **Mihai**, fostul ei soț și actualul concubin. „Sărăcia lui de bărbat, e mare vedetă în Iași și vine acasă, mă bate și apoi mă îmbolnăvesc. Voiam să votez și eu ca omul azi, pentru că uite avem autobuze din sfert în sfert de oră”, îngaimă femeia mototolindu-si batista împrejurul ochilor. Din urma ei, cobora un moș în baston bombănînd. „Eu am 76 de ani și am votat atît de mult, încît nici pe buletinul ăsta, al doilea pe care îl am nu mai încapă nici o ștampilă”, dar pentru azi, comisia a îngmădit-o într-un colț, mult mai diferit față de el, care a împuns foia în mijlocul siglei **PSD**, adică deasupra lui **Cătălin Lupu**.

La aceeași oră, manele răsunau din birtul de lîngă școală, iar bărbații care ieșeau din local îndreptîndu-se spre școală aveau așa de mare chef de vorbă, încît dacă se opreau în drum, uitau cu ce scop au ajuns pîn-acolo. Bine că, mașina 4x4 a primarului își face apariția, iar el, politician, se oprește și-i salută pe toți. „Să trăiți, acum trecem pe la școală”.

Iulia CIUHU

Cu urna plină la crăpatul zilei

● doamna Maria nu știe de ce i-au scos și duminică să curețe străzile și să ude florile

Ziua de votare a dezmoșit devreme **Pașcaniul**. Oamenii care nu ieșeau duminică dimineața din case decît ca să culeagă o traistă de legume din piață sau să se orînduiască la coadă la biserică, astăzi mișună peste tot. Cîte doi-trei, pascăneni aglomerează încet străzile și se îndreaptă către școli, spre secțiile de votare improvizate.

„La-uite tată, i-a adus de la prima oră cu autobuzul”, și cei doi jandarmi rîd zgomotos. Dar, de la distanța de la care s-au oprit, părea într-adevăr că turismul electoral a început încă de la ora 7.00 dimineața. În fața Școlii nr. 3 **Iordache Cantacuzino**, două autobuze stau bot în bot, în jurul lor roind aproape 200 de oameni, pîrînd c-ar vrea să le vandalizeze. Deodată, din mijlocul grupului, o învățătoare încarcă cele două autobuze cu prichindei și adunarea se sparge, formîndu-se îngrămădeală la fiecare dintre geamuri, din spatele cărora micuții dădeau energie din brate.

În schimb, nu găsești aceeași energie și la cele două secții de votare din școală. „Păi noi am deschis mai devreme, de vreo oră, și au venit oamenii, da”, îmi spune un bărbat uscățiv care stă pe culoarul de intrare, lovindu-se cu bărbia de piept cînd dădea din cap cu putere. Înăuntru, automatele de cafea sînt mai turate ca un motor răgușit de **Dacia** și oamenii își culeg fetele în palme, așteptînd. În fața mea, un bătrîn cu o sacoșă din nuiele împletite și încălțat în șlapi trece lipa-lipa dinspre cabină. „Niciodată n-am mai votat ca acum de devreme. Vreau să iasă tot dom’ primar, am avut vreme bună, în oraș a fost frumos și nevastă-mi-i a fost și ei bine, dar ea nu poate să mai vină”, spune mîndru, plecînd mulțumit spre casă. În depărtare, autobuzele

scot fum negru și copiii stau aliniați la lunetă, dînd în continuare din brațe.

La stopit opțiunile electorale

La **Pașcani** se votează în cupluri. Bărbații și femeile trecuți de prima vîrstă merg la braț pe trotuare, îmbrăcați în „haine de sărbătoare”. „Au venit oameni mulți, mai ales bătrînei care merg la biserică. La ultimele alegeri nu făceam atîtea sondaje nici la amiază”, mă anunță cu un aer de somitate un individ din fața **Colegiului Național „Mihail Sadoveanu”**, care adăpostea două secții în sălile-i de clasă. Dă cu o seriozitate caraghioasă din cap, îmi împinge autorizarea de la **Biroul Central Electoral** sub nas, dar tot nu-mi explică pentru cine face exit-poll-ul.

Înăuntru, agitație mare. Președinta comisiei flutură în fața unui bătrîn o serie de buletine de vot, două femei ies nedumerite din cabine și întreabă pe cine apucă dacă pot să voteze un singur consilier și nu tot partidul. Și pe mine tot nu reușește nimeni să mă lămurească unde anume trebuie să votez, pentru că pe afișele mari din oraș e trecută strada, dar ai două șanse din trei ca blocul tău să nu fie la secția cea mai apropiată.

Afară, doar doamna **Maria** e liniștită. Nici ea nu știe de ce i-au scos și duminică să curețe străzile și să ude florile, dar ea se îngrijește de trandafirii bătuți de pe aleile din centru de parcă ar fi din curtea ei de la **Contesti**. „Votez maică și eu, votez. Dar întîi să-mi termin de stropit copilașii, să-i hrănesc pe cei de-acasă și să termine și bărbatu lucru. Să mergem amîndoi”.

Cătălin HOPULELE

Doi pentru același primar

Scrutin la pachet c-un vin fiert

● „nu mă duc la vot că e prea cald și e departe”

Zona gării din **Podu Iloaiei** nu este un furnicar de lume asemenea orașelor în care te pierzi prin mulțime, ci este o puzderie de oameni, gunoaie și cîini care se întind leneș la soare. Cu toate acestea, e zi de sărbătoare și se simte după grupurile de rromi care ies din curte scuipînd semințe sau după discuțiile care au măcar într-o propoziție cuvîntul „votat”. Unii merg spre secția din centrul orașului cu picioarele țirite prin praf ca și cum ar vrea să ghicească în el numele noului primar, iar alții preferă să stea cu picioarele încrucișate pe o bancă în fața porții. „Nu mă duc la vot că e prea cald și e departe, dar dacă m-aș duce cu al nostru de la Partida Romilor aș vota. El să ne mai bage și pe noi în seamă”, spune în grabă o țigancă cu cozi negre care îi atîrnă pe umeri. Știe că o să se ducă ceilalți din casă, care știu să citească și care sînt mai tineri decît

ea, așa că preferă să își tragă sufletul măcar la sfîrșit de săptămînă. Îmi spune încet, aproape ca într-o bîrfă că la poarta secției sînt vecini de-ai ei care încearcă să îi convingă pe cei care vin să voteze să îl aleagă pe cel mai bun. „Da’ nu zic care, o să treci pe acolo și o să vezi”.

La alegeri, cu Dumnezeu înainte

Abia ieșit din circumscripție, preotul își ține rasa cu o mînă, iar cu cealaltă îi salută pe cunoscuții care țin să îl întrebe dacă bănuiește care va fi noul primar. „De acuma să îi mulțumim bunului Dumnezeu pentru vremea asta frumoasă și om vedea mîine ce o mai fi”, le răspunde preotul zîmbînd parcă numai pe jumătate. Fața însă i se înseninează cînd îl vede intrînd pe poartă pe unul dintre candidați care

nu își poate stăpîni un hohot de rîs scurt. „Văd că ți-ai descrețit fruntea domnule. Așa și trebuie, stai liniștit chiar dacă nu ieși primar nu e sfîrșitul lumii, abia prin decembrie dacă o fi”, adaugă preotul vizibil amuzat de situație, după care își continuă drumul spre ieșire. Doi observatori îl înconjoară și încep să îi povestească despre un betiv care a votat „pe cine nu trebuie” pentru un pahar de vin fiert. „Ei, dacă vă mai cred eu și pe voi... Fiecare să își vadă de problemele sale”, le spune scurt, lăsîndu-i în urmă.

Simțindu-se ignorați, cei doi își caută un partener de vorbă și o opresc pe soția unuia dintre candidați ca să-i povestească despre „învîrtelile” pe care le-au văzut ei de dimineață. Mai în glumă, mai în serios, unul dintre ei o întreabă cu cine votează, iar răspunsul este unul sincer: „Păi mă mai gîndesc eu cine merită votul, numai că tre să fiu lucidă cînd fac asta. Nu înseamnă că dacă e soțul meu tre să-l și votez”.

Mădălina OLARIU

Cum se-nvîrt secretele

Cînd nimfele au descîntat iubirea

La început de iunie, spectacolul în premieră al piesei „Visul unei nopți de vară” de Shakespeare, a sfîrșit, într-o adaptare modernă, hohote și veselie între spectatorii Teatrului Național „Vasile Alecsandri”. Preț de trei ore, nimfele din tîrîmul zînelor au cîntat comedia dragostei neîmpărtășite a Elenei pentru Demetrius și iubirea pătimașă dintre Hermia și Lysandru, cu toții marionete sub mrejele unei povești ce se-mplinește abia în final.

De pe scena întunecată, lumini roz și bleu sînt aruncate dintr-un perete care marchează, în piesă, interiorul unui bar, despre aflăm că se numește „Forest”. Trei tineri în jeansi albaștri și tricouri negre cu modele colorate electrizant beau din pahare de cocktail, scuturînd apoi cap. În fundal, o tînără îmbrăcată într-o costumatie asemănătoare unei pisici negre cu părul scurt, pe care sînt desenate niste flori multicolore, cîntă la un microfon amplasat lîngă barul pe care își reazemă băieții paharele. Femeia, care cîntă la flaut, este nevoită să repete melodia pînă ce, în sală, locurile se umplu. Apoi reflectoarele se sting, la fel și luminile colorate din peretele barului. Pe ringul de dans apare un cuplu îmbrăcat după ultima modă, doi tineri entuziaști și cu mișcări de dans provocatoare, sub privirile curioase ale spectatorilor care le urmăresc cu răsuflarea tăiată fiecare mișcare tinerilor de pe scenă. Ei însă dispar curînd, nu înainte ca un **Oberon** foarte expresiv, cu sprîncene arcuite și un ton afectat, dichisît și îmbrăcat într-un costum de

Muncitorii pregatesc o piesa de teatru pentru nunta lui Theseus

piele neagră, să le studieze tinerilor mișcările lascive.

Actorii se plimbă în timp ce desenează linii imaginare cu minile mișcîndu-se în gesturi naturale, lăsînd o impresie generală de firesc, în sala cu decoruri diferite pentru fiecare scenă în parte. În stînga, barul în care s-au petrecut primele scene, în dreapta o bucătărie modernă, lîngă care există o toaletă cu ușă glisantă. În planul secund al scenei pâlăvăgesc de zor niste muncitori cu un accent ardelenesc puternic o schelă pe care vor munci niște șantieriști. Doar unul dintre ei vorbește moldoveneste, apăsător și lent, iar mulțimea îl aclamă la fiecare replică.

Un ultimatum

Ca într-un vis, în bucătărie, curtea **Atenei** se preschimbă într-un rai al secolului al XXI-lea, cu plasmă și o întruchipare a **Hipolitei** care pune ciorbă în farfurii pentru masa la care vor dejuca **Lysander**, **Hermia** și tatăl ei, alături de **Demetrius**. Cel din urmă, un bărbat îmbrăcat într-un costum gri, cu cămașă și pantofi roșii, apare în scenă ținînd în brațe un căte-luș și i se adresează lui **Tezeu** cu „boss” întregul spectacol, păstrînd un ton obedient, slugarnic. Aflăm că nunta dintre **Tezeu** și **Hipolita**, femeia pirpirie și nu foarte inteligentă pe care bărbatul solid o numește, lipsit de interese, „aleasa asta”, urmează să aibă loc în patru zile, timpul pe care îl înfățișează piesa. **Hermia** îi poartă la masă pe **Lysander** și **Demetrius**, cei

doi care își dispută dragostea fetei. Primul, un tînăr brunet, cu o cămașă deschisă pînă la jumătatea pieptului, este și cel de care fata este amoretată, iar în rolul lui **Demetrius**, preferat pentru mariaj de tatăl **Hermiei**, un băiat blond cu suvite verzi și pantaloni portocalii, care sfîrșește prin a prînz pe canapeaua familiei **Tezeu**. La masă, **Hermia** încearcă prin toate mijloacele cu putință să își convingă tatăl că **Lysander** este cel pe care ar fi de mult îl iubește și fără de care nu își poate închipui un rost al existenței. Ca ultimatum și primind ajutorul viorbelor împăciuitoare ale lui **Tezeu**, un bărbat masiv cu o voce puternică, fetei i se oferă un răgaz pentru a decide în ce direcție își va croi soarta și alături de care dintre cei doi tineri. Pe scenă rămîn doar **Lysander** și **Hermia**, care hotărăsc să fugă în lume, schimbînd replicile cu naturalitatea discuțiilor îndrăgostiților de azi, plini de patimă și însufletire, cînd în cameră apare **Elena**, jucată de un băiat înalt și foarte slab, îmbrăcat ca o paiață și cu o voce guturală. Cînd **Hermia** îi povestește despre planul escapadei, ea jură să pecetluiească secretul.

O întorsătură

Tot ca într-un vis, pe scenă apare **Titania** care cîntă pe acordurile unei piese lente, ademenitoare și al cărei principal vers, „Vreau să dorm” acoperă sala cu liniște. Nu mai rîde nimeni pe scaunele din public, iar comedia dragostei se preschimbă într-o transă a-

● nu mai rîde nimeni pe scaunele din public, iar comedia dragostei se preschimbă într-o transă ● ea jură să pecetluiească secretul pentru totdeauna

vînd-o ca protagonistă pe cîntăreață. Cînd **Demetrius** intră în scenă, **Elena** uită de făgăduința făcută prietenei și îi povestește și lui despre plan: cei doi se vor întîlni în **Forest**, barul a cărui inaugurare va fi în ziua nunții dar care se bucură deja de clienți, iar de acolo vor pleca în lume. **Elena** rămîne pe scenă, plîngîndu-și dragostea neîmpărtășită, un personaj jucat așa încît să pară penibil și jenant, dar cu trăiri intense și sincere. **Oberon**, care nu de mult a făcut rost de o floare a cărei esență, administrată în somn, îl face pe cel care o inhalează să se-ndrăgostească de prima făptură pe care o vede cînd se trezește, își trimite sluga să îi facă farmecul lui **Demetrius**, mișcat de suferința fetei. De altfel, îl pune să o contamineze și pe **Titania**, iubia lui, pe care o va vindeca doar atunci cînd ea îi va semna un contract.

Din cauza netrebniciei slugii, **Lysander** este cel care ajunge să o iubească pe **Elena**, iar se va îndrăgosti de un muncitor de pe „scheală”, cu mască de măgar. Tot **Oberon** este cel care trebuie să repare greșelile și îl farmecă și pe **Demetrius**, pentru ca, preț de o scenă, ambii tineri să o iubească pe **Elena**, într-un joc actoricesc amuzant dar nu foarte credibil. Cînd însă protagonistii se vor culca, lui **Lysander** vraja îi va fi ruptă în somn, sub cîntecele dezmiertătoare ale **Zînelor**.

În ziua nunții cele două cupluri de adolescenți sînt deja formate, cînd meseria care construiau barul decid să pună în scenă, la inaugurarea din **Forest**, o piesă de teatru pentru nuntași, care începe cu sfatul coordonatorului de șantier „Încheieți-vă la șireți și dați-i fălci”, pentru ca la sfîrșit să se lipească palmele publicului cu un „De-ati venit să vă căiți, actorii sînt atît de iscusiți, că vă vor spune tot ce știu”.

Livia RUSU

LENTILA DE CONTACT A LUMII

Maimuțările online

● pe măsură ce popularitatea lor creștea, au dat tot mai multă atenție imaginii site-ului

Creativemonkeyz.com a fost creat inițial pentru postarea unor tutoriale care să dezvăluie celor care doresc să se apuce de *graphic design* secretele programelor de editare. Pentru a oferi amatorilor un model care să le arate ce ar putea crea utilizînd un astfel de soft echipa din spatele site-ului a creat „Robotzi”, care ulterior a devenit viral. În urmă cu mai bine de un an puteai auzi în tramvai, în parc sau baruri replici din serialul online de la care, potrivit celor patru inițiatori ai proiectului, nu se aștepta un astfel de succes.

Ulterior, **Codin**, **Alex**, **Druidul** și **Ramo** au creat emisiunea „MIEZ”, gîndită în așa fel încît să se depărteze de formatul clasic și rigid al emisiunilor de televiziune. În prima ediție a *show*-ului online, *show* care s-a filmat și încă se filmează într-un apartament, aceștia au oferit patru recomandări, „cite una de cap de maimuță”. Treptat emisiunea a cărui prezentator este **Codin**, a început să crească, atît ca durată, dar mai ales în conținut, tinerii venind mereu cu idei noi. Pe măsură ce popularitatea lor creștea aceștia au dat tot mai multă atenție imaginii site-ului, aducînd modificări în ceea ce privește aranjarea secțiunilor, grafica, dar mai ales al conținutului, de la a cărui calitate nu au făcut rabat.

De la jaluzelele, caloriferul și peretele alb pe care îl avea initial ca decor, au trecut la o imagine personalizată, într-un cadru mai profesionist, dar la fel de apropiat de cei care îi urmăresc. În prezent *show*-ul durează uneori și mai bine de o oră, acesta conținînd recomandări de site-uri, cărți, filmulețe sau imagini, toate prezentate într-o manieră amuzantă, tinerească și lipsită de dorința de a șoca a clasicele emisiuni TV. Următorul proiect al „maimutelelor creative” a fost emisiunea „3lăr”, prezentată de **Alex**, fost student la actorie. Acesta a criticat sau lăudat „pînă în pinzele maro” filmele de pe marile ecrane. Primul sezon al programului s-a încheiat la ediția cu numărul 30, acesta prezentînd mai bine de 90 de filme.

Pentru viitor „maimutele” au mai pregătit surprize, în seria de *show*-uri de pînă acum urmînd să se încadreze unele noi. Pregătiți să critice-n stînga și-n dreapta mai departe, echipa se bazează și pe sprijinul colaboratorilor ca să continue să posteze materiale cînd mai reușite, cînd mai aprig criticate de public. Pînă la urmă, lupta se dă pentru depășirea propriilor roboți.

Andrei MIHA

De la instalarea Cabinetului Ponta la Palatul Victoria, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) a alunecat într-o apă pucioasă în care numai nevertebralele supraviețuiesc. După ce primii doi miniștri propuși de premier au fost acuzați de plagiat și după ce accesul cercetătorilor români la articolele științifi-

Educația se înclină spre stînga

● motivul precipitării ar putea fi legat de faptul că în 15 iunie Ioan Mang fusese invitat să se prezinte la Comisia de Etică

fică ale editurii **Thompson-Reuters** a fost întrerupt datorită unei decizii luate de actualul ministru **Liviu Pop**, un val de schimbări ale principalilor pionieri s-a abătut peste instituțiile subordonate **MECTS**. Dacă pe 24 mai „Victor Ponta a semnat decizia de eliberare din funcție a lui Dragoș Ciuparu” (**hotnews.ro**, joi, 24 mai) săptămîna aceasta, pe 8 mai, **Liviu Pop** a schimbat componența **Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării** printr-un ordin semnat și publicat în aceeași zi în **Monitorul Oficial**.

Instanța „este un consiliu consultativ de nivel național, fără personalitate juridică, ce are misiunea de a monitoriza aplicarea normelor de bună conduită morală și profesională în ac-

tivitățile de cercetare-dezvoltare din România. El se afla în subordinea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică (ANCS)” (**hotnews.ro**, sîmbătă, 9 iunie). Fosta conducere, în care exista și un membru de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași**, a judecat și a dat 14 hotărîri în cazuri de plagiat, din noiembrie 2011 de cînd a intrat în funcție. „Ordinul ministrului a fost publicat chiar în ziua în care a fost emis. Motivul acestei precipitări ar putea fi legat de faptul că în 15 iunie Ioan Mang fusese invitat să se prezinte la Comisia de Etică” (**revista22.ro**, duminică, 10 iunie).

În noua compoziție a **Comisiei de Etică** „au fost numite persoane apropiate PSD, inclusiv un fost depu-

tat al acestui partid și un fost consilier al președintelui Ion Iliescu” (**evz.ro**, duminică, 10 iunie), iar din cei 11 membri, doi sînt profesori de la **Universitatea Politehnică din București**, care a dat Educației fostul ministru **E-caterina Andronescu**, membru **PSD** din 1996.

Decizia vine și cu o serie de modificări la regulamentul **Consiliului de Etică**, „cea mai importantă prevedere fiind eliminarea regulii potrivit căreia membrii consiliului trebuie să fie persoane cu activitate recunoscută în domeniul cercetării-dezvoltării și/sau specialiști în domeniul juridic și în domeniul eticii cercetării și științei. Astfel, potrivit noului regulament, membrii consiliului nu trebuie să mai fie specialiști în etica cercetării” (**evz.ro**, duminică, 10 iunie).

Iulia CIUHU

Vor să revendice și sarmaua

Naționalismul, un moft electoral

Nu trebuia să treacă mult timp ca lumea să-și dea seama că recentul caz Nyiro Jozsef a fost doar o tactică de a reabilita o parte din segmentul politic maghiar. Deși politicienii, afți ai lor, cît și ai noștri, au încercat să-l folosească în scopuri electorale, nu au reușit decît - mai ales cei rom=ni - să demonstreze încă o dată că le lipsește maturitatea politică dezvoltată în context european și că preferă, încă o dată, să apeleze la tertipuri ieftine pentru a mai ciupi cîteva voturi, indiferent de imaginea pătată în ochii "mamei UE".

Cazul **Nyiro Jozsef** are trei aspecte foarte clare:

1. Este simptomatic pentru noua tendință politică din **Ungaria** de reabilitare a politicienilor fasciști, de tipul lui **Miklos Horthy**;

2. A fost un element din campania electorală a **Partidului Civic Maghiar (PCM)**;

3. Face parte din strategia **FIDESZ** de a-i atrage pe alegătorii maghiari din **Transilvania** pentru a compensa pierderea de popularitate din interiorul țării.

Ca atare, este un caz complicat și neplăcut, care înveninează din nou atmosfera în cenușa imperiului austro-ungar, pe care o credeam demult risipită, tocmai cînd **Ungaria** și **România** ar trebui să acționeze în spirit european, ca membre **UE** ce sînt. Vom spune de la bun început că utilizarea cazului **Nyiro** în campanie de către forțele politice românești - de la **PDL** la **USL** - reprezintă un element ieftin

- din păcate presa românească nu a urmărit decît sporadic acțiunea de infiltrare a partidului **JOBBIK** în **Transilvania**

Rodica CULCER

Cazul Nyiro, între interesele electorale și prăbușirea valorilor

și minor, care nu iese din tiparele tradiționale ale retoricii electorale și nici nu a avut ecou prea mare în rîndurile electoratului. Principala responsabilitate pentru provocarea incidentelor îi revine fără doar și poate **Ungariei**, mai ales președintelui **Parlamentului Laszlo Kover**, reprezentant al aripii extreme a **FIDESZ**, apropiată de partidul naționalist extremist **JOBBIK**. Din păcate presa românească nu a urmărit decît sporadic acțiunea de infiltrare a partidului **JOBBIK** în **Transilvania**, mai ales în secuime, deși acesta și-a deschis acolo birouri imediat după alegerile din **Ungaria** care l-au propulsat în **Parlament**. Aceași presă s-a trezit abia după izbucnirea scandalului **Nyiro** să evoce excellesele naționaliste antidemocratice ale guvernului **Orban**. Tot e bine că s-a trezit, căci politicienii nu s-au trezit nici pînă astăzi și nu am auzit nicăieri vreo sfințită revoltă față de reluarea cultului lui **Horthy**. Ar fi și greu cînd ambele tabere politice sînt amorezate în taină de **Ion Antonescu**.

PCM a vrut desigur să exacerbeze sentimentele separatiste ale secuilor în lupta sa pentru supremație cu **UDMR**. Este totuși grav că un partid politic din **România** europeană promovează imaginea unui politician fascist, fie el și scriitor de talent. Acest aspect ar fi trebuit discutat pe larg, căci este inacceptabil argumentul unor intelectuali și politicieni maghiari care încearcă să separe meritele literare ale lui **Nyiro Jozsef** de derapajele sale politice. Nicăieri în **Europa** nu se acceptă astfel de separații artificiale și nimeni, nicăieri în **Europa**, nu crede că politicienii se duc la funeraliile

scriitorilor cu fanfare și steaguri doar pentru meritele lor literare - mai ales cînd discursul lor degenerează în insulte. Evident, politicienii participă la astfel de evenimente din considerente politice, pentru că undeva în sufletul lor mic și negru sînt de acord cu ceea ce au făcut răposatii - **Horthy**, **Nyiro** la ei, sau **Adrian Păunescu** la noi, căci și noi mai scăpăm hăturile, ca să vadă lumea cît de superficial ne este atașamentul față de democrație și ce nostalgii comuniste avem.

Cam aceasta ar fi povestea, dar ea nu este completă fără să invocăm neplăcutul caz al **UDMR**: deși **PCM** îi este adversar declarat și deși liderii săi ar fi trebuit să fie primii care atrăgeau atenția asupra militantismului fascist al lui **Nyiro Jozsef**, **UDMR** nu a îndrăznit să spună un cuvînt împotriva acestui personaj. Nu a făcut-o probabil pentru că se temea că va pierde voturile secuilor, care ascultă acum de cîntecele de sirenă de la **Budapesta**. De ce or fi ascultînd retorica anacronică a unui partid respins de propria populație, potrivit sondajelor de opinie, nu știm. Probabil pentru că trăiesc în lumea lor și se cred nedreptățiți în **România**. Vom reuși vreodată să-i convingem că reabilitarea fasciștilor nu este calea spre progres? În timp, poate, măcar pe unii - cu condiția ca și noi și politicienii pe care-i alegem să fim convinși de acest lucru.

Așadar, înainte de a-i blama pe vecini pentru greșelile și derapajele lor - fie ele și incontestabile - ar fi bine să folosim acest prilej pentru a ne examina propriile convingeri și simpatii. S-ar putea să avem surprize nu neapărat din cele mai plăcute.

gariei atîtea teritorii strămoșești, noi îi dadeam cu polemici despre originile sarmalelor (da, ungurii zic ca sînt inventate de ei). **Rudi** avea părerea lui despre 1848, noi îl ameteam pe canadian cu povești legate de legendare meciuri de fotbal european (adevaratul fotbal!). **Rudi** dădea cu **Horthy** cel iubitor de patrie, noi îl convingeam pe **Timmy** că selecționata comună de hochei pe gheață **Romania - Ungaria** va învinge **Canada** în viitorul deceniu (eram după a opta bere, cred).

La **Rudi** și la **Zoli** mă gîndesc zilele astea, de cînd cu zăvera româno-maghiară. Acum, **Rudi** e mai vocal. La vremuri de criză economică, el va avea mai multă trecere la politicieni. Ei, și? Mereu voi găsi un **Zoli** cu care să stau la polemici amicale. După cinci ore de beri și digestive, băute alternativ, am descoperit că lucrurile care ne unesc sînt mult mai multe decît alea care ne despart. Sînt sigur că, pe termen lung, **Zoli** va avea mai multe argumente decît **Rudi**.

Adrian COCHINO

Naționalismul în relația București - Budapesta. Cui folosește el?

- dacă **PCM** sau **FIDESZ** vor avea de cîștigat pe termen scurt sau mediu rămîne de văzut

Schimbul de declarații naționaliste acide aruncate peste graniță de oficialii ungari și de cei români pe tema reînnoșării poetului fascist maghiar **Nyiro Jozsef** în secuime s-a mai domolit. Tensiunile care au explodat în campania electorală, deloc întîmplător, nu au dispărut însă. Să ne așteptăm la noi izbucniri, cu atît mai mult cu cît în toamnă, în **România**, urmează alegerile parlamentare.

Retorica **FIDESZ**, partidul premierului populist naționalist ungăr **Viktor Orban**, nu a suferit vreo modificare de ultimă oră. Cine a aplaudat „Constituția lui Orban” și s-a revoltat după declarațiile făcute de președintele **Parlamentului Ungariei**, **Kover Laszlo**, în **România**, are o problemă de percepție. Și în **Constituție**, și în declarații este vorba despre același lucru: refacerea națiunii maghiare separată în prezent de granițele trase de alții.

Sigur, și în **Constituție** și în declarațiile naționaliste ale celor din **FIDESZ** există interese mult mai pragmatice. Prin urmare, dacă noua **Lege Fundamentală** a pus bazele unei consolidări a puterii pe termen lung în **Ungaria**, actualul **Executiv** trebuie să se asigure că tot el este cel care va culege roadele. Ar fi o problemă: în prezent, într-o **Ungarie** lovită de criză, **FIDESZ** nu o duce tocmai bine în sondaje. Retorica naționalistă, aducătoare de voturi, este folosită prin urmare. Iar pentru **Viktor Orban**, votul minorității maghiare din **România** e teribil de important.

Kover a negat că vizita sa în România ar fi legată de reînnoșarea lui Nyiro

Gabriel GIURGIU

Zoli și Rudi

- am descoperit că lucrurile care ne unesc sînt mai multe decît alea care ne despart

Trenul avea să ne ducă între **Berlin** și **Hamburg**, cale de vreo cinci ore. Era **ICE**, de mare viteză, aveam bilete clasa întîi, așa că ne-am proptit în vagonul restaurant, următorii: **Zoli** - cam de-o vîrstă cu mine, directorul televiziunii publice maghiare **MTV**, **Rudi** - un pic mai în vîrstă, membru în consiliul lor de administrație și **Timmy** - canadian de departe, de prin provincia **Alberta**, jurnalist la gazeta locală, neiesit din **Canada** niciodată. Dă-i cu bere, dă-i cu **Jagermeister**. Un rînd de halbe, un rînd de digestive (inutil să va povestesc că, odată ajunși la **Hamburg**, greu ne-a fost să mai nimerim hotelul).

Conversația curgea cam așa: **Timmy** se mira. Taxiurile sînt **Merce-**

des! Căile ferate sînt proprietate publică! În **Frankfurt** există sex-shopuri de mărimea unui mall! (eh, ce avea să pătască în cartierul roșu din **Hamburg** e altă poveste...) Și dă-i și miră-te! **Zoli** și cu mine începusem să îi luam peste picior ignoranța. Îi spuneam tot soiul de trăznăi despre **Europa**, despre nivelul de trai sau moravuri. Pe măsură ce numărul de beri se acumula, creștea și gogomănia minciunilor pe care **Timmy** le credea. Între timp, ce-l apucă pe **Rudi**? Începe să îi povestească naivului canadian istoria europeană a secolelor XIX - XX, în buna tradiție „Ungaria Mare”. **Zoli** și cu mine încercam să îi mai temperăm zelul. **Rudi** îi dădea cu dictatul de la **Versailles** care a răpit **Un-**

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Nicoleta NASTASE este editor online la cotidianul „Ziarul de Iași”

George GURESCU este redactor la postul de televiziune „TVR”

Paula SCÎNTEIANU este senior editor la revista „Opinia veche”

Jurnalul unui oarecare

Matrimoniale creștine

● Byutza își face reclamă cu ambii părinți

Ca să te înscrii pe site-ul matrimonialecrestine.com/, trebuie să aduci câteva lămuriri în legătură cu situația ta lumească. Există o rubrică de obligații, cu două opțiuni: „Nu am copii, dar îmi doresc” și „am copii din altă căsătorie”. Pentru un bun creștin e obligatoriu să-și dorească urmași, dacă nu i-a obținut deja. „Scopul anunțurilor este unul singur: căsătoria între creștini. Criteriile de căutare sunt altele. Considerăm că diplomele, averea sau pasiunile mărunte de zi cu zi sînt mai puțin importante”, i se spune utilizatorului de la bun început.

Creștini sînt cu zecile. **Alexandra** zîmbește dintr-un plan îndepărtat. Mesajul său se intitulează „Studii post-universitare, mereu în căutarea adevărului divin” și continuă așa: „Valorile spirituale primează în fața celor materiale, de aceea sînt domică să evoluez spiritual, în sensul religios, căci singurul care dăinuie etern este sufletul”.

Domnișoara **Caramelito** a făcut o pasiune pentru cîțiva sfinți, pentru **Charlie Chaplin** și **Tudor Gheorghe**: „Mi-e tare drag Sf. Ioan Botezătorul pentru tot ceea ce nu sînt eu: e hotărît, ascet, modest; îmi place și Sf. Petru pentru marea lui rîvnă: cînd se dă se dă cu totul, cu tot lestul vieții lui pămîntești; Steinhart e pe sufletul meu; sînt fan Charlie Chaplin; și Tudor Gheorghe; și Andrei Măkin; și impresioniștii”.

Byutza își face reclamă cu ambii părinți ortodocși, liceul industrial absolvit și condiția materială foarte bună. Alte calități: „credincioasă, smerită, dantură impecabilă; Defecte: fumătoare, strabism (operabil); Muzică: Holograf, Fuego, rock naționalist/patriotic. Personalități care m-au influențat: Preafericitul Augustin, Mircea Eliade, Nae Ionescu, JF Kennedy. Să cunosc un bărbat ortodocș (sic!) dreptcredincios...”

Printre cuvinte frumoase despre viitor, printre speranțe de tot felul se adună și destule viziuni întunecate. Domnișoara **Flory Alina**, de exemplu, are o curiozitate: „Dar vreau un răspuns cît mai teologic...dacă nu chiar de la un student. Vreau să îmi explice cineva toate etapele cu venirea antihristului... legătura lui cu acele carduri...apoi «pecetea»... și partea cu cei 7 ani (am găsit la părintele Paisie).... Cînd se va termina...”

Destule creștine își pun poze făcute în oglinda de la baie, destule creștine apar dezbrăcate, **Doamne** apără și păzește! Un utilizator are ID-ul **Satana** și are o cruce enormă care-i atîrnă de gît, ptui drace! Există și un top, în care pot fi plasați cei mai fierbinți creștini de pe meleagurile virtuale.

Vlad ODOBESCU

Cum nu am ajuns crainic de radio

● această rememorare vine pe fondul împlinirii celor 10 ani de la terminarea liceului

Dacă îmi aduc bine aminte, la întrebarea „Ce-ai să te faci cînd ai să fii mare?” începi să răspunzi cam de prin clasa I. Prima mea meserie a fost cea de învățătoare. Am fost apoi „doctorită”, inginer, arhitect (prima casă proiectată zace pe un fund de sertar; era casa alor mei de vacanță - coala de hîrtie e o mare de ștersături), șofer de tir (din cauza cabinelor înalte; între timp am dezvoltat o adevărată fobie de condus, nici carnet categoria **B** nu am).

În momentul în care am intrat la liceu, am refuzat să mai accept provocarea. Răspunsul la întrebare devenise „am să văd”. Îmi priveam cu jind colegii care aveau trasată deja cariera profesională. Noroc de profesorul de română din ultimul an: „Oprește-te și lasă și pe ceilalți. Nu mai vorbi singură, parcă ai fi la radio.” Și revelația s-a produs. Era oa-

recum logic. Îmi place să vorbesc, îmi place să fiu ascultată. Ce altceva aș putea deveni decît crainic de radio. Abia așteptam să spun acasă că m-am hotărît, că știu ce carieră vreau să urmez. N-am reușit decît să le provoc un șoc (groaza nu și-a băgat coada). Au încercat timid să se împotrivească. N-a avut cine-i să-i asculte.

În anul întîi de facultate iar nu mai știam ce vreau să „mă fac”. Încasasem șutul „vorbești mult prea repede”. În timpul unui curs de radio, profesorul explica cum că „o persoană normală vorbește în medie cam 100 de cuvinte pe minut”, moment în care colegii au început să rîdă. „Păi dacă media e de 100, Nicole se cam duce în 250...” Am ros multe creioane în timpul liber, recitînd din poezioarele din lecțiile de dicție, încercînd să-mi stăvillesc valul de cuvinte pe minut. Nici tracul vorbirii în microfon nu m-a ajutat. Așa că nu mi-a luat mult să renunț și să mă conving că meseria asta chiar nu este de mine.

Iar a urmat un moment critic, toți știau și se „specializau” pe domeniul dorit, eu doar eram prin zonă.

Hai hui la kilometrul 0

Cum au consumat politicienii hîrtie

● n-am vrut să văd candidați decupați în Adobe photoshop

În ultimele două săptămîni, îi vedeam în fiecare zi la gura de metrou. Cei mai mulți n-aveau mai mult de 24 de ani, iar pe chipurile lor schimonosite de oboseală și căldură, numai politică și îndîrjire electorală nu citeai. Le-am refuzat de fiecare dată promisiunile – tipărite pe hîrtie lucioasă sau cerată – chiar dacă mai veneau cu cîte un pix, calendar (cine naibii mai are nevoie de un calendar de hîrtie?) sau nu știu ce alte obiecte de papetărie. Într-o zi ploioasă, am refuzat pînă și umbrela pe care mi-o ofereau, călduros, puștani unii alt partid. Unii tineri erau mai creativi și făceau mici glume, alții mai ecologici se îmbrăcau în brazi, de ziceai că sînt odorizantele de la mașini, și-ți ofereau alte promisiuni. Tipărite tot pe hîrtie lucioasă.

Așa am vrut eu să protestez în fața neroziilor campaniei electorale. În primul rînd, aceste sînt al naibii de prost gîndite; nu m-au atras planurile de campanie scrise greșit gramatical, care tipau în semne de exclamare sau unde graficianul a uitat să-și ridice degetul de pe Caps Lock. N-am vrut să văd politicieni decupați în **Adobe photoshop** de-o mină suferindă de **Parkinson** sau afișe scrise cu „pt” în loc de „pentru” și „s4” în loc de „sectorul 4”. De sloganuri nu ne legăm, sînt unii mai buni care se ocupă de acest amănunt, dar de pri-

mari gospodari și oameni care continuă ce au început (dar ce-au început, mai exact?) ne-am pricopsit pe toate panourile și clădirile. Parcă am fi votat prietenii lui **Moromete** din poiana lui **Iocan**.

Tot în semn de protest personal, nu m-am implicat în nici o discuție, fie ea la cafea, pe Internet, în lift, cu nimeni. N-am vrut să vorbesc despre partide, pentru că nu am simțit nici o urmă de ideologie, pe semne c-au devenit ambidextre; m-am ferit de comentarea planurilor acestora, pentru că semănau mai degrabă a listă de cumpărături scrisă de-o gospodină în capot înflorat. N-am zis să apelăm la calm și rațiune, poate nici la bun simț, dar măcar să fi renunțat la acea ură pe care politicienii o emanau din toți porii. Am simțit o ură viscerală, aproape patologică, de-mi aducea aminte de **Jack Torrance**, din **Shining-ul** lui **Stanley Kubrick**. Alegerile s-au transformat într-o răzbunare pură și distructivă, iar dezbaterile, și alea puține la număr, aduceau a hărțuiri de la colțul blocului.

Poate că **Nicușor Dan** era un nou suflu, oricît de clișeistică ar fi această exprimare, însă se pare că oamenii au decis că va eșua, înainte de-ai da șansa eșecului. Au ieșit aceleași marote, pînă la urmă, vorba unui coleg de-al meu, poate că suferim de sindromul **Stockholm**. Mie doar mi-a lipsit decența, eu de asta am protestat. În plus, au consumat prea multă hîrtie.

George GURESCU

„Ce-ai să te faci cînd ai să fii mare?”

P.S. Această rememorare vine pe fondul împlinirii celor 10 ani de la terminarea liceului. Ocazie cu care s-a scos la iveală „testamentul” întocmit în timpul unei ore de filosofie. Întrebarea suna categoric: „Cum vă vedeți peste 10 ani?” Mai în glumă, mai în serios, ne-am trasat linia vieții. În dreptul numelui meu stătea scris frumos: „Am să fiu crainic de radio în Iași, am să fiu căsătorită (not) și pe soțul meu îl va chema cu «A»”. Și am mai și semnat de bunăvoie și nesilită de nimeni. Ce-o fi fost în capul meu nu reușesc acum să-mi explic.

Nu am ajuns crainic de radio, ci editor online (calculatorul nu pare a avea nici o problemă cu media de 250 de cuvinte pe minut, ci doar cu rata de click, spre amuzamentul departamentului tehnic care îmi reproșează periodic că iar am luat-o înaintea computerului, de fiecare dată cînd mă plîng că acesta se blochează). Nu sînt căsătorită. Iar pe actualul (de 9 ani de acum) prieten îl cheamă cu „A” doar în agenda telefonică pentru că e salvat „Al meu”.

Nicoleta NASTASE

Din Cetatea lui Ștefan

Războiul din ceaunul cu mămăligă

● bucuria motanului gras, Ciupic

Nea **Ilie** poartă ochelari cu dioptrii cît casa. Cînd îl privești, ai impresia că stă în fața ta un soi de albină uriașă, cu ochi căprui, care clipește des de parcă ar flutura două evantaie. Un tic din copilărie.

Cînd vorbește cu tine te tînește insistent, de nu mai poți nici tu să-ți iei privirea de la el, rămîi cu un fel de mirare. Ce ochi mari are nea **Ilie**! Și totuși nu prea vede bine cu ei. Cîrja e tocită în partea de jos atît de tare încît se înfinge în pămînt cînd merge pe marginea drumului. E așa de la cît i-a dat **Paraschivei** pe spate. **Paraschiva** e vaca. Dar nu și-ar schimba nici cîrja, că s-a învățat cu ea, e ușurică. Pălăria nici atît, deși e sleioasă și are două găuri în moalele capului. Spune că e pentru aerisire. În ziua în care am fost eu la el, făcea mămăligă. „Nu-mi mai place cum o face baba, că s-a prostît de la o vreme. O face cu cocoloașe”, spune glumeț bătrînul. Vreo 87 de ani are și cel mai mult și cel mai mult îi place să vorbească despre război. I-a plăcut mult războiul, ca o bubă dure-roasă. Dar l-a suportat, că știa că luptă pentru țară. Pînă nu a mai știut nici asta. Și acum e nedumerit cînd își întreabă nepoții ajunși studenți, despre istorie. „Parcă nu a fost chiar așa cum învățați voi la școală. Aveți impresia că vi se spun povești, ori războiul, ori Punguța cu doi bani, tot una. Voi nu înțelegeți, atunci chiar au murit oameni, familii. Au fost deportări. Voi acum

plîngeți din orice, tineretul ăsta de acu’ nu e călît, e prea plăpînd”.

Și cînd mă gîndesc că sînt oameni care plîng la telenovele! Dar nu-i spun lui nea **Ilie**, să nu-l amărăsc și mai tare. Își lasă meșteșul în ceaun și fuge ca să alunge un ghem de gîze adunate în preajma strecurătorii cu brînză. A agățat-o într-un cui din grindă iar zerul curge într-un lighean. Bucuria lui **Ciupic**, motanul gras, cu sictir pînă în coadă. Linge meticulos, cu o labă pe margine, să nu se murdărească. Cînd se satură se așează exact în mijlocul pragului. „L-am călcat de cîteva ori că stă ca Satana acolo, ca un trîntor. Și degeaba îi dau cîte un sut, că vine înapoi”. Dar bătrînul rîde, pe semne așa se mai ia și el cu cineva, îl mai ceartă, îl mai dojenește...la urma urmei nu-i decît un motan. Și nici măcar nu prinde șoareci. Pentru ei are grișor tratat.

De cîte ori a vrut să-și înceapă povestea și a uitat unde a rămas...săracul nea **Ilie**. Îi joacă memoria tananica. Dar nu se enervează decît atunci cînd se uită deschis la pui și aceștia intră în grădină la ciupit zarzavaturi. Că războiul, oricum trecut demult, nu-l mai urmărește. A avut mulți camarazi, îi știe după nume, după porecle, după pluton, dar nu-și mai amintește chipul la nici unul. Se gîndește că o fi din cauză că poartă ochelari. Dat tot el stă și se gîndește. Nu, cu ochii minții ar trebui să vadă bine. „Trebuie să îmi amintesc, măcar pe unul. Altfel nu pot dormi la noapte”.

Paula SCÎNTEIANU

SENIORI
EDITORI:

opiniaveche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Liviu IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVÎI

Dintr-o mie de CD-uri

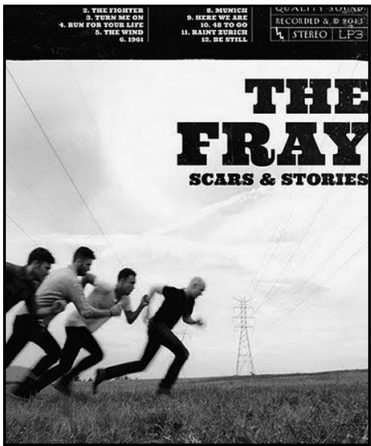
Despre răni vindecate

● poveștile pieselor sînt deosebite prin însuși faptul că sînt culese din diferite orașe ale globului

Aflați la al treilea album, cei de la **The Fray** s-au gândit să scrie deja istoria lucrurilor care le-au răstălmăcit viețile personale dar i-au ajutat să rămînă împreună ca trupă. Și au închis-o în versurile și-n notele baladelor de pe albumul „Scars & Stories”, un material pe care l-au scos pe piață cu aproape jumătate de an mai tîrziu decît era inițial programat, după tot atîta timp în care au călătorit în întreaga lume pentru a compune 70 de piese.

Dintre ele, doar 12 au ajuns „cicatrici și povești” pe care vocea lui **Isaac Slade** aproape că le plînge, așa cum se întîmplă în „I Can Barely Say”, un imn al căutătorului de siguranță în locurile pe care le-a părăsit cîndva. Atacul albumului, „Heartbeat” e dinamic și optimist („I’m tryin’ to put it all back together/ I’ve got a story and I’m tryin’ to tell it right” – „Încerc să le pun pe toate la loc/ Am o poveste și încerc să o spun bine”), domolit și ntunecat doar de notele grave ale tobelor. Pentru ascultătorii mai mult sau mai puțin fideli ai trupei **Coldplay**, însă, piesa va suna familiar, combinînd un ritm asemănător cu vocea solistului care aduce, fie și involuntar, cu cea a lui **Chris Martin**.

Poveștile pieselor sînt deosebite prin însuși faptul că sînt culese din diferite orașe ale globului. „1961”, spre exemplu, e un joc de idei sensibil în care **Zidul Berlinului** devine întruchiparea lucrurilor care despart doi frați („Take a side and I’ll take the other one/ Two brothers under one na-

The Fray, „Scars & Stories”, 2012

tion” – „Treci de o parte și eu voi fi de cealaltă/ Doi frați sub aceeași națiune”). În aceeași idee, „Heartbeat” e cules din poveștile genocidurilor din **Rwanda**, iar „Rainy Zürich” spune, limpede și răbdător, o poveste de dragoste de pe străzile bavareze.

La polul opus de început, ultima piesă, „Be Still” îndeamnă la liniște prin simplitatea vocii molcome și-a pianului atins rar și apăsător, într-un cîntec de leagăn celtic. În el se sting energia rockului alternativ a albumului și mesajele acestuia. Poate că **The Fray** nu mai salvează vieți ca altă dată („How to save a life”) însă reușesc să adune în 12 melodii metaforele a tot atîtea orașe și suflete.

Anca TOMA

„Scars & Stories» împinge lucrurile destul de mult înainte.” <http://www.billboard.com>

De dragul diversității, citește o carte

Duminicile din spatele blocului

● este de apreciat și scriitura limpede, fără clișee, fără înflorituri și detalii inutile

„Oamenii” lui **Mihai Mateiu** joacă roluri cotidiene, banale chiar, dar sînt surprinși în momentele cele mai ciudate, unele fatidice, dominate de frică, nenoroc sau deznaștere. Cartea, apărută la editura **Casa de Pariuri Literare** în seria „Proză”, colecția „Minutar”, propune spre lectură 13 povești de cîteva pagini.

Ce te surprinde din primele fraze ale acestui debut literar este claritatea și precizia cu care autorul își descrie personajele, obiceiurile lor și imaginile care-i înconjoară. Citind cartea parcă îți recunoști propriile gesturi de uneori sau măcar cele ale unui prieten apropiat, gesturi pe care le găsești simpatice sau care te enervează la culme. Imagini precum „scrișnetul ghetelor îi amintește de alte vremuri” sau „apucă telecomanda de pe bufet și apasă expert butonul cu numărul 4” îți deșteaptă în minte acel imaginar colectiv la care chiar dacă nu ai contribuit cu siguranță te raportezi fără să vrei. Și nu poți să nu vizualizezi reprezentări atît de bine descrise ca „rămîne o vreme singur, privind copacii smulși din beznă de sclipirea intermitentă a girofarului”.

Este de apreciat și scriitura limpede, fără clișee, fără înflorituri și detalii inutile, lipsită de imagini care nu fac decît să îngreuneze lectura și de încercări literare doar

Editura Casa de Pariuri Literare, 2011
102 pagini, 15 lei

de dragul de a părea talentat. Autorul își adaptează stilul narativ după situația descrisă. În povestirea „Moș Crăciun”, de exemplu, **Mateiu** intră în mintea copilului – personaj.

„Oamenii” lui **Mihai Mateiu** nu încearcă să transmită nimic atunci cînd nu au. Textele nu au neapărat o morală sau un mesaj sublim, sînt povești și atît, lucru pozitiv într-un spațiu autohton literar în care mulți se cred filosofi și vor să dea sentințe moralizatoare prin povești cu forat caracter universal.

Poate cea mai „profundă” e „duminicile”, poveste care impresionează atît prin tehnica narativă cît și prin subiectul, deși simplu, abordat. Cine nu se rătăcește duminici, sîmbete, joi sau luni la rînd în drum sau dinspre muncă, închipindu-și scenarii perfecte pentru o viață degeaba.

Ioan STOLERU

Evenimentul săptămîinii

CONCERT

Joi, 14 iunie, de la ora 21.00 în **Dublin Pub** se va desfășura concertul anual **Smooth Jazz**. Evenimentul îi are invitați pe **Alex Jaxx** și pe **Alejandro**.

Biletele se pot achiziționa la Iulius Mall și la Palas Mall la Librăria Cărturești.

Scor la pauză

Nu fiți aroganți!

● greșelile și excesele fac parte din legile nescrise ale jocului

Nu fiți aroganți și deschideți televizorul pe **TVR**, sau care ați trecut la digital, îndreptați-vă parabolicele **Dolce** spre cerul senin. A început **Campionatul European** și, chiar dacă **România** face din nou tușa, a venit timpul să ne scăldăm puțin ochii cu fotbal adevărat. Cred că, desfășurat în fiecare an, **Europeanul** este cea mostră de normalitate de care are nevoie sportul mingii rotunde de la noi din țară. Am văzut-o din primele meciuri. **Rusia** e luată la întrebări pentru huliganii care aproape au omorît în bătaie un steward, chiar dacă a spulberat **Cehia**, iar arbitrii au gafat încă de la meciul de deschidere dintre greci și polonezi. Dacă lucruri de genul acesta s-ar fi petrecut în **Liga 1**, deja se scriau pancartele anti-**Mitică** și la federație se strîngeau oamenii pentru proteste împotriva libertății suporterilor. Și presa gemea, din toate rîndurile, prin toate microfoanele, că la noi nu-i ca la nimeni.

Eh, iată că și **Europeanul** de anul acesta ne arată că, pînă la urmă, greșelile și excesele fac parte din legile nescrise ale jocului. Și că, dincolo de toată minăria care se fac cu pariuri în toate campionatele din lume, unele dovedite, altele doar știute, sportul e încă imprevizibil. Și frumos. Pentru că meciurile echipelor naționale în turnee cu importanță mondială, sau, ca în cazul acesta, continentală, sînt presărate cu un sentiment care le dă o aromă fabuloasă: patriotismul. Îți crește inima ție, suporter român frămîntat de dezamăgirile din campionatul intern, cînd vezi că cineva a luat un melesteu și s-a dat la amestecat vedete cu fotbaliști mai puțin cunoscuți, muncitori cu trîntori. Și, cînd a crescut aluatul, s-au născut 11 luptători de fiecare parte a terenului.

E plăcut să privești o dată la patru ani fotbalul fără prejudecăți și să-l savorezi ca pe un joc în care fiecare echipă e lăsată să-și apere, corect, șansele. În urmă cu opt ani, 11 greci au ținut strîmtoarea îngustă care-i despărtea de titlu în fața întregii **Europe**. Și nici măcar jumătate dintre ei nu erau pe listele „marilor echipe” din „marile campionate” ale lumii. O dată la patru ani, indiferent cine ia titlul, fotbalul cîștigă.

Cătălin HOPULELE

Stop cadru

Se spune că drumul către bogăție este anevoios și are nevoie de multe pavele peticite ca să devină lin. Pentru **Georges Duroy (Robert Pattison)**, primii pași dinspre lumea celor care salivează în fața vitrinelor cu piine caldă înspre a celor care o mănîncă aproape că nici nu ating pămîntul. Personajul principal, un om mediu-cru și limitat în gîndire, se lipește cu înfrigurare de femeile cele mai pu-

Trei trepte către ocară

● pelicula vrea să arate toate treptele depravării unui om

ternice din **Parisul** sfîrșitului secolului al XIX-lea, ca un parazit pe care, paradoxal, gazda îl acceptă de bunăvoie. Tot firul poveștii se țese în jurul dorinței nebune, dar perfect conștiente, a lui **Georges**, de a scăpa de coșmarul mizerabil în care se găsește din propria-i vină.

Era perioada în care „La Vie Française” era un ziar în stare să răstoarne guverne și toată lumea se învîrtea în jurul presei. Lucru de care **Madeleine Forestier (Uma Thurman)** știe cum să se folosească și care, dintr-o simpatie brusc aprinsă pentru noul venit în societatea mare, scrie un articol în numele lui său. Cum de secțiunea politică se ocupă chiar sotul ei, **Charles Forestier (Philip Glenister)** și ni-

ci talentul ei nu este de lepădat, primul articol are mare succes și totul începe să promită belsug pentru impostorul **Georges**.

Filmul însă urmărește natura umană sub toate aspectele ei așa că, prin personajul jucat de **Pattison**, pelicula vrea să arate toate treptele depravării unui om. Și se pare că reușește. Fostul soldat își pavează urcșul cu șiretlicuri murdare și legături amoroase ascunse și, încă sub masca de „Bel Ami” pe care o cîștigă din sufletul nevinovat al unui copil, continuă să urce trepte. Se va găsi la un moment dat în compania a trei femei cu care se joacă de parcă ar interpreta rolul unui păpușar.

Pelicula capătă valente dramatice

îndeosebi prin imaginile preponderent întunecate, coloana sonoră, detaliile pe care se concentrează cadrele (un umăr gol, un pahar de vin, o mină scriind) și laitmotivul firului epic: imaginea la care se întoarce mereu personajul principal. Imagine care îi dă impulsul să meargă mai departe, aceea în care el stă frînt în camera sărăcăcioasă și omoară gîndacii cu unul dintre papuci.

„Bel Ami” nu este la sfîrșit decît un nume pe care îl rostește ironic înalta societate omului mic la suflet care o privește cu vădit dezgust, dar în sînul căreia vrea să se afle cu orice preț.

Cristina BABI

„Bel Ami”, 2012
Regie: Declan Donnellan,
Nick Ormerod
Gen: dramă

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Ești atît de frînt încît salteaua din patul de cămin parc-ar fi plină cu apă. Nu, nu ai fost la etnobotanice, doar n-ai dormit de 40 de ore.

TAUR: Dacă mai cauți mult să te bați cu cineva, s-ar putea să-ți se-ntoarcă norocul. Pînă acum ai scăpat doar fugărit de o ceată de maidanezi.

GEMENI: De miine îți aduci aminte de cineva pe care l-ai ignorat complet. Știi că are bomboane Bucuria și portofelul proaspăt umplut de-acasă.

RAC: Ai vrea să se-nîmple o minune și să intre zilele-n sac pentru o săptămînă. Să dormi, să bei cola și să nu îți sune telefonul.

LEU: Devii darnic și vesel în ultima vreme. Prietenii nu te mai recunosc. Te uiți în oglindă și parcă îți sclipesc ochii. Iar ai confundat pastilele.

FECIOARĂ: Ai început să vorbești atît de tare încît se sperie toată lumea de tine. Puțini știu că sub înfățișarea dură îți plac bufnitele și pisicile maidaneze.

BALANȚĂ: Ți-ai lăsat toate examenele pentru res-tanță și iată săptămîna în care trebuie să le dai pe toate. Îți sună telefonul. Ești deja în drum spre Vamă.

SCORPION: Da. Această e săptămîna în care vei juca la Loto. Joi vei lua bilețul, duminică faci vreo două milioane și luni deja te împrumuti din nou.

SĂGETĂTOR: Te-a păcălit cineva că e eclipsă de soare și umbli cu o sticlă de bere veche în buzunar. Într-o zi te-ai dus comunitarii la cantina socială.

CAPRICORN: Ești su-părat de cînd te-a părăsit norocul și îl cauți peste tot. Te-au păcălit băieții să încerci sub colacul de la veceu, dar astrele te sfătuiesc împotriva

VĂRSĂTOR: Săptămîna viitoare începe sesiunea cea mai așteptată. Cea de la Drept. Așa că te așezi lîngă Petru și te uiți la domnișoare în fuste strîmte urcînd Copoul.

PEȘTI: De miine mergi la strand și exersezi înotul pe ploaie. Măcar așa ai garanția că nu-ți face nimeni o surpriză în apă cît tu faci pluta.

Seara nostalgiilor olandeze

Un răgaz de tinerețe de la Trupa fără nume

● „Îți dai seama că noi am crescut cu muzica asta?”, se întrebau reciproc doi bătrâni cu câte-un zîmbet aninat pe chip ● pe scenă, Jan ne spune povești vechi

Din Sala Polivalentă a Iașului au ieșit miercură trecută mai bine de 2000 de oameni murmurând o muzică veche, cu îngînări de versuri străine. Au intrat la ora 20.00 ca să-i întâmpine pe cei de la Band zonder Naam (BZN), veteranii rockului din anii '80 și pentru două ceasuri au uitat de căldura din sală, abandonînd din cînd în cînd evantaiile pentru câte-un ropot de aplauze. Iar cei doi soliști, Jan Keizer și Anny Schilder, au cîntat publicului toate notele tinereții trecute peste chipurile lor.

De pe scaunele înfășurate în pînă roz se cere **BZN** dinainte să apuce prezentatorii să-i anunțe pe cei zece artiști. Sala e plină de oameni care nu-și mai găsesc locul pe ele într-o năvală de chipuri încălzite. S-a ajuns „din timp” în adevăratul sens al cuvîntului, căci cu o oră mai devreme de-nceput mulțimea, se înghesuia deja la casa de bilete în mănunchiuri mici de prieteni. „Îți dai seama că noi am crescut cu muzica asta?”, se întrebau reciproc doi bătrâni cu câte-un zîmbet aninat pe chip. Alții își desfăceau biletele infoliate într-un buzunar interior, păzite parcă de primejdii în căptușeala cafenie. Iar cînd ușile s-au deschis, puhoiul s-a luminat la față. Parcă **Jan Keizer** și **Anny Schilder** i-ar fi așteptat deja acolo.

Abia după o oră și jumătate reflectoarele dau semne de spectacol, ali-

niindu-se către scenă, însă amfitrionii îi roagă pe cei care strigă în aplauze „BZN, BZN!” să mai aștepte zece minute. Atît durează deschiderea cîntată de **Ștefan Hitruc**, un tînăr care reușește să liniștească sala vreme de două piese. „Sometimes it's crazy” (n.r.: „Cîteodată e-o nebunie”) le cîntă el celor care par să-și piardă răbdarea și aplaudă încontinuu, așteptînd „nebulnia” promisă pe afișe cu câte-un ghemotoc de șervetele în palme.

Cinci voci și-o chitară roșie

Publicul insistă și peste vocile prezentatorilor, pînă cînd iureșul se potolește, de teamă să nu acopere salutul formației. Cu zîmbete cît toată bucuria celor din sală, soliștii se-nchină publicului aprins, în felul lui, de pe

scaune. „Mon amour”, un dialog în franceză între doi îndrăgostiți, e prima piesă pe care trupa le-o amintește melomanilor din sală, vocile uimindu-i chiar și pe cei care le știu pe de rost, încă de la primele casete. „Auzi cît de clare și puternice le sînt glasurile!”, strigă o doamnă cu o floare albă de **Plumeria** înfiptă într-un coc bine strîns, către vecina de pe banca din față. Gătite în bluze de mătase, dantelării și catifele, doamnele își îndreaptă mereu spatele și țin palmele lipite ca-ntr-o rugăciune în timp ce fredonează „Take me to Ibiza”.

Evantaiul de hîrtie

Sala pare, totuși, prea calmă pînă-n momentul în care cele opt instrumente, conduse de-o chitară electrică roșie, cîntă primele acorduri ale „Blue eyes”, o piesă pe care organizatorii le-au prezentat-o celor de la **BZN** drept cea mai iubită de publicul român. „Nu știam că ne definește atît de mult aici”, ne spune **Jan Keizer**, apropiindu-se de grupul de *backing vocals* dansînd și sărînd energic în spagate săltate deasupra scenei. Gradenle par să se miște în unduirile sutelor de oameni care se țin de mîna și cîntă, alături de solistă, întrebarea „Don't you feel like crying?” (n.r.: „Nu-ți vine să plîngi?”), într-o engleză stîlcită, ca niște copii. Balada celor de la **Rolling Stones** sună nervos și apăsător din glasul lui **Anny Schilder**, iar camerele ridicate în aer din toate colturile sălii țin locul brichetelor aprinse și legănate de la concertele în aer liber.

În timpul concertului BZN, publicul a stat pe scaune

E-atît de cald încît odată cu îndemnul la dans ale celor de la **BZN** curg și broboane mari de sudoare pe chipurile spectatorilor. Un domn fluturî agitat biletul de intrare, uscîndu-și fruntea și continuînd să zîmbească. La fel ca toți cei din sală, ascultă cu inima strînsă și frămîntă în pumnul rămas liber un telefon micuț, încercînd să înghețe momentul într-o fotografie pixelată. Pe scenă, **Jan** ne spune povești vechi, de cînd **Anny** avea doar 16 ani și a auzit-o cîntînd pentru prima oară. Iar sala rămîne să se bucure de istorisire în aplecări duioase ale capului, ca ale unor bunici cumînți care-și privesc cu drag nepoții.

Artiștii par să n-aibă vreme, însă, de melancolie, coborînd în public cu dans și cu cîntec cu tot, în vreme ce părinții își trimit prichindeii să se lipească la pieptul celor doi și să zîmbească înspre camere. Din stînga scenei, doi gardieni în tricouri verzi se amuză de zăpăceala ritmată în care se amestecă și publicul și soliștii, îndrep-

tîndu-și arătătoarele către cei ce coboară din gradene ori aleargă din spațiile sălii către scenă. Abia cu un colaj de piese ale lui **Tom Jones**, printre care „Delilah”, „Pussycat” sau domolul „Green, green grass of home” reușeste **Jan** să-i liniștească, deși mîinile se-ntind în continuare spre scenă.

Mulțimea, niciodată ridicată de pe scaune, dar mereu bătînd din picior odată cu bețele toboșarului, mai cere o dată „Dance, Dance” cu strigăte scufundate în oboseală. E deja 11 noaptea și sala tot răsună în imnul anilor tineri, acei '80 cu acorduri de bass și vocile puternice ale „bezeniştilor”, așa cum le spune o doamnă așezată pe scări, între bănci, cu coatele pe genunchi și ochii înlăcrimați. Fluturările de mîini ale lui **Jan** și **Anny** în timp ce coboară de pe scenă, odată cu promisiunea lor de-a se întoarce și-un vers din care șterg **Parisul** și le cîntă nostalgicilor „Les nuits, l'amour, Roumanie”.

Anca TOMA

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Supererou cu păr albastru

● „Showtime” simula diferite episoade din viața lui Katy Perry

Dacă biografiile sînt realizate de obicei pe pagini scrijelite, lansate la cîte o librărie de după colț, fani **Katy Perry** o vor putea revedea pe cîntăreață ca protagonistă într-un număr de benzi desenate. Revista **Fame**, care a realizat mai multe experimente de acest fel pentru diferite vedete, precum **Lady Gaga** sau **David Beckham**, a abordat-o pe cîntăreață, propunîndu-și să redea publicului întîmplări din copilăria vedetei pînă cînd aceasta a devenit cunoscută. Astfel, dacă tînăra și-a dezvoltat talentul muzical în mijlocul unei comunități creștine din **California**, făcînd parte dintr-o trupă de rock religios, acum și fani ei o vor vedea rugîndu-se în biserică.

În contextul acesta, melodia „I Kissed a Girl” o aduce altfel în atenția publicului pe **Katy Perry**, iar **Katheryn Elizabeth Hudson** a devenit

exact ca o adevărată supereroină din benzile desenate. Fata din **California** reprezintă identitatea secretă a cîntăreței, ascunsă sub machiajul și costumele din videoclipuri.

Însă vedeta nu este la prima încercare de promovare extravagantă, ea ajungînd să fie și un personaj într-un joc video. O parte a jocului „The Sims 3”, numită „Showtime” simula diferite episoade din viața lui **Katy Perry**, cum ar fi experiențe din concerte și din videoclipuri. Iar jucătorii puteau să acceseze diferite bonusuri dacă reușeau să urmeze cît mai fidel pașii cîntăreței prin viață. Pentru a recrea în totalitate accesoriile, articolele vestimentare, obiectele mobiliere și alte detalii din clipurile sale, artista a colaborat zeci de ore cu angajații companiei **The Sims Studio**.

Deși banda desenată ar trebui să urmeze fidel existența vedetei, fără a cădea în fantastic, ea devenind un supererou pentru o cauză nobilă, însăși viața cîntăreței va aduce unele elemente din domeniul SF. Acestea se datorează în principal aparițiilor sale

Cîntăreața s-a remarcat la biserica

scenei, **Katy Perry** realizîndu-și o imagine cel puțin excentrică. De la costumul cu părul albastru pentru premiera filmului **Smurfs**, pînă la cel plin cu dulciuri din videoclipul **Californian Girls**, desenatorii revistei **Fame** vor avea suficiente surse de inspirație pentru a nu fi nevoiți să-și irosească prea mult din talentul creator.

Paul ANDRICI

Localul Troian

Cursuri la bar

● atmosfera este studentească, iar clienții sînt și ei majoritatea tineri

E unul din locurile-alea pe care le legi de perioada studenției fără măcar să-ți dai seama. Acolo mergi iarna la o cafea sau la o bere, cînd ai o fereastră între cursuri și e mult prea frig să te duci pînă în cămin, sau vara, cînd e-așa de cald că simți nevoia să te-ascunzi undeva la răcoare. Barul **Havana**, de vizavi de Universitatea „Cuza”, este cunoscut de studenți pentru pauzele dintre ore, cînd se dovedește cea mai aproape variantă pentru a bea o ciocolată caldă sau un suc.

Atmosfera este studentească, iar clienții sînt și ei majoritatea tineri, care vin aici diminețile să-și bea ceaiul sau chiar după examene. Prețurile sînt medii, o cafea ajunge la 4 lei, un suc tot atît, iar o bere undeva la 4-5, iar shot-ul de tequila este 8 lei. Nu este genul de local în care să-ți bei toți banii, dar nici unul în care să nu-ți poți permite să mergi. Barul are cîteva mese la parter și cîteva la etaj, spațiul este una plăcut și intim, iar canapelele, poate un pic uzate, sînt în schimb foarte co-

mode. Muzica este, în general, comercială, aici ascultîndu-se hiturile momentului, **Kiss FM** sau chiar melodii la cerere, dar dacă ai suficientă răbdare, se mai scapă și câte-un **Bob Dylan** printre picături. Volumul este însă suficient de puternic încît să nu auzi conversațiile de la masa vecinului și în același timp te poți înțelege cu colegii cu care ai venit aici. Singurul lucru care trebuie ținut minte este că, mai ales pe timp de iarnă, ușa de la intrare trebuie mereu închisă ori cei care stau la primele mese de la intrare vor zgribuli de frig.

Dacă stai pînă suficient de tîrziu, se și dansează uneori, ad-hoc, fără un anume program, iar petrecerile țin pînă dimineață și, în funcție de numărul de clienți sau de ziua săptămîinii, te poți distra și cu personalul de la bar. Marele avantaj al localului este că se află foarte aproape de cămine, iar dacă ai vrea să ieși la o cafea în miez de noapte fără să mergi mult sau să pierzi chiar cinci ore, **Havana** este mereu o alternativă de luat în calcul. Cu atît mai mult cu cît este deschisă non-stop.

Livia RUSU

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia veche

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-ŞEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ŞEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Andrei MIHAI, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI, Anca MATCOVSCHI, Daniela VORTOLOMEI
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.